

№ 165.

5893

Rongaisa.

H. Fischer ja J. Jarno.

61

Vanhempien
näitelawa
+ TARTIS. +

Eesti Üliõpilaste Seltsi
raamatukogule

Wanemuise näitelawa poolt

Rongaisd.

Nali kolmes waatuses.

Hans Fischer ja Joseph Jarno.

Tõlkinud: K. Koppel.

Wanemuise näitelawas
Juuli Kuus 1909 a.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

76089

Osaliised:

Wilhelm Neuendorf, ehitajameister.
Adelheid, tema abikaasa.

Nora, nende tütar.

Zenkert, hoiukassa resident.

Carlotta, tema abikaasa.

Rhoden, väljateerinud major.

Jisela, tema abikaasa.

Hans, nende poeg.

Klara, Neuendorfi teenija.

Tegevuse koht: Neuendorfi korter
 ühes väikeses linnas.

Aeg: Esimene ja teine waatus ühel
 päeval; kolmas - järgmisel hommikul.
Aeg - olewik.

Esimene vaatus.

Tuba Neuendorfi juures. Tagapool pah. kätt üks väike korridor, par. kätt sissepoole lahtiminev üks Neuendorfi tuppa. Eespool par. kätt lahtiminev avend kergesti käiva ruuboga. Rohkem tahapoole kõrgem istepaik 2-3 astmega. Pah. kätt üks Adelhaidi ja Nora tubadesse. Eespool kamin, kaminapäälsel laual peenikene püstpeegel. Taga mõlemate uste vahel valge linaga kaetud laud, lillekimpudega, vaasidega, tikitud asjadega, albumidega, ilukõites raamatutega, prongasjadega jne. Lauda pääl kõrgemal paigal üks tikitud töö ja ümargune puhkamise-padi. Lauda kohal seinä pääl üks hõbedane vanik raami sees, silmapaistva numbriga 25. Madala raagna sees palju suuremaid ja vähemaid kõiju. Lauda es ümargune pehme tool. Pakemat kätt eespool ümargune, valge linaga kaetud laud, kolme inimese jaoks, tema ümber kolm pehmet tooli. Pruukosti sööginõud, ilma kohvikammuta, liud leivaga.

Lauakell. Parimat⁴ kätt es meesterahva
kirjutuselaud, lukkupandavate laukatega,
üle ses nendest sigarikoist väljavõetava
lauaga, selle pääl kord sigariid. Laeka
põhja pääl kuld- ja paberiraha. Kirju-
tuse laua juures paberikott, sööl korral
suitsetamiselauakene. Weekoravii klaa-
sidega käepärast. Kirjutuselaupaäl
mõne postpaberiga ja värviliste ümb-
rikkudega, millel ärinimi pääle trüki-
tud; valge kustutamise paber, 4-5 su-
lepääd; pääle selle mitu sigarikasti,
mõned sigariid ses. — Mööblid espool
võimalikult vabalt seisvad. —
Kõnnik. Põikese paiste.

1. etendus.

Klara. Nora.

Klara (katab prunkosti lauda, selle
juures lauldes):

Nora (tuleb pah. kätt keskelt, värsked
lilled käes). Putta, Klara! andke minu-
le klaasi või vaas värsket veega!

Klara (toob tagast poolt laua päält klaasi-

garrett).

Nora. Seame roosid siin laua pääle,
mamma armastab ju lillesid nii väga!
(Teeb sedas)

Klara. Noh, täna saab ta neid ka küllalt!
Maadake ometi, preili, seda hulka lillesid
ja kirjasid ja veel neid kingitusi, oh ju-
mal!

Nora (on lillesid korraldanud). So! Niünd
näeb ilus välja! Ja niünd vaatame õige
kord järele, mis see juubelipäev kõik too-
nud on. See on ju suurepäraline! Wane-
mate rõõm on vististi suur! Niisugusel
päeval võib alles öieti näha, et neil
palju sõpra on - kas ei ole õige, Klara?

Klara. Jah, muidugi! 25 aasta jooksul
võib ju ikka paar sõpra koguda! Oli
ju ka juba keegi siin ja tahtis õnne
soovida - hommiku vara kella 6 aeg-
mõtelge ometi! Ma ei olnud veel öieti
rüdesgi!

Nora. See on ometi liigutav! Kes see
süis oli?

Klara. Noh, wana Zenkerti härra!

Nora. Ah, onu Zerkert! See on aga mõte,
nii vara õnnesõvima tulla! (Tõob kõrge-
malt paigalt laua päält oma kingitused
ja paneb need keskmise laua peale)

Klara. Noh, ma ei tea küll mitte, kas ta
aimult sellepärast tuli; tema oli nii hir-
mus kärsitu ja tahtis vägisi härraaga
kokku saada.

Nora. Mis pärast siis sina papat mitte
ei äratanud?

Klara. Noh, kella kuue aeg hommiku
ei lähe mina õieti mitte härra juurde
magamise tuppale. Wana Zerkert võib
juuodata. (Saladuslikult.) Ma arwan-
ma arwan, preili - sellel on midagi
paha südame peal.

Nora (naerdes). Oh, mine nüüd ikka!

Nisugune waguine, mõistlik wana härra -

2. etendus.

Endised. Zerkert.

Zerkert (poh. poolt keskelt, wanapöötne,
usaldustärataw härra, rõhutatud ja kart-
liku olemuga, lihtsalt aga puhtasti riides;
kannab pikergust kitsast pappkasti, pikk

lihalahkilõikamise nuga ja kahvel sees;
taskus on temal siidipaberil sisse mässitud
hõbedane tubaku toos). Noh, on tema juba
ükskord üles tõusnud? - Ma pean tema ju-
tule saama. - Ah, tere hommikut, Norakene!
Nora. Tere hommikut, onukene! Papa tuleb
silmapilv! vaadake õnneti järele, Klara!
(Palub teda istuda.)

Klara. Ja jah, ja jah! Oh sa taevas!
Selle vänamhega ei ole vististi mitte kõik
korras! (Vahib teda pääd raputades, siis
par. kätt keskelt ara.)

Zenkert (istub). Vabanda, Nora, et mina
süd nüüvisi sisse parvatasin! Aga ma
olen liiga äritatud!

Nora. Ja näed ka natuke haiglane
välja, Zenkerti onu? Ei ole sa terve?

Zenkert. Oh, ma ei ole terve oõ mitte ma-
gada saanud! (Vahedeg.) O eh, eh, eh!

Klara (Wilhelmi toost tulles, hoiab põlle
silmade es).

Nora (teda nähes). Noh, Klara?

Klara. Härra losel ütelda, et tema varsti
raltmis on. Nüüd ei löhe mina aga mitte

8
sinu sisse-rüh, sääl tuleb ju häbi
pääle! (Pah. kätt keskele äras)
Zenkert (ohates). Noh, siis ootame kan-
natlikult! (Wäikene roheaq) Jah, mis
ma ütlemä pidin: sinu mamma ma-
gab rist kameel?

Nora. Ei - tema paneb emast veel rüdesse.
Mispärast sa seda küsid?

Zenkert. Ma olen temale nimelt kända-
seks-päewaks ühe wäikese Kingituse kaa-
sa toonud. (wõtob tubakutoosi rälja, uh-
kelt) 25 aastat olen mina sellest toosist
tubakat nusanud - 25 aastat nusanu-
ka tema siit seest! Peenikene? Mis?

Nora (naeldes). Wäga kena! Aga mam-
ma ei nusta mitte tubakat!

Zenkert. Ei? - Kahju! Siis peon mina
midagi muud -

3. etendus.

Endised. Wilhelm.

Wilhelm (par. poolt keskest, rõõmus, 50 a.
läbikäimises osaw, kosinad juures, hästi
seatud; jääb ukse pääle seismas). Ma - ?

Hommikut, Zenkert!

Zenkert (tõuseb püsti).

Nora (ruttab tema juurde, võtab ta ümber kinni ja suudleb teda mitu korda). Ah, papa! Tere hommikust, armas, hääd papakeene!

Soovin südamest õnne!

Wilhelm. Ole terve, täna, armas laps!

Nora. Oi! Suudas sa täna väljanäed!

Naagu mõni 20 aastane peigmees!

Wilhelm (häastujus). Meelitaja! (Habastab emmast temale põse pääle koputades.)

Nora. Ei, tõesti, papa! Ütle õnneti ise, õnne-
kene, kas sellest mehest näha on, et tema
täna oma hõbeputmi pühitseb?

Zenkert. Õieti mitte!

Wilhelm. Hehehe! Oleme veel } (Kõrraga)
kaunis priske! Mis, Zenkert!

(Koputab talle öla pääle)

Zenkert. Ja muidugi, jah! (Kõhatab, seab emmast sirgu, hm! hm! - Lase ka mind sinule tänaseks päevaks kõigest südamest so-so - õnne soovida ja (võtab noa kastikesest) sinule seda väikeseko-mälestuseks kingida!

Wilhelm. Täevane isa! Mis riist see siis on?

Zenkert (tagasihoidlikult, uhkelt). Siinra
on ka midagi pääle kirjutatud.

Wilhelm. So? (Loeb.)

„Oma olgu saatjaks teil te eluteel,
Nii kaua kui see nuga löikab praadi veel!”

Nora (naerab).

Wilhelm (naerab). Väga ilus! Seda oled
sina vist ise luuletanud?

Zenkert (häbelikult). Minu naene ütles
mind selle juures.

Wilhelm. Noh, tänan sind, vana sõber!
Tänan sind väga! (Paneb noa kirjutuse
laua pääle.) Meie sõbrust see nuga ju
katki ei löika! - Aga münd ritle ka, mis
süü sind nii vara hommiku minu poole ajas?

Zenkert. Ja, kas tead - (vaatab häbelikult
Nora pääle.) Minul oleks sinule - õieti
midagi hädalist - midagi väga hädalist.

Nora. Ah, teil on oma rahel saladusi -
süü ei tahamaksitada! (Puh. poole ära.)

Zenkert. Oh ei - saladused, ei - saladused
need ju õieti - ei ole -

Nora (kelmikalt ukse päält sõrmega äh-
vardades). Onukeene - onukeene!

4. etendus.

Zenkert. Wilhelm.

Zenkert. Kaval tüdruk, sinu tütar! Kohe on temal hais ninas, et minul midagi siidame pääl on!

Wilhelm. Selleks ju suurt kavalust tarvis ei ole! Aga nüüd istu ja hanna juba, isko-kord sletama. (Jstuvad). Soovid sa üht sigarit?

Zenkert. Ei - kolman - emme lõunat ei põletama ialgi sigarit.

Wilhelm (tahab sigarikasti ära panna).

Zenkert (hoiab teda tagasi). See tõhendab: anda nõid sa teda minule küll - põletada nõin ma ju teda ka pääle lõunat. (Pistab ühe sigari resti taskusse.)

Wilhelm (paneel kasti ära). Noh, armas sõber, mis sinul siis nüüd on? (Lööb tema põlve pääle.)

Zenkert (rahutult). Ükskord pead sa ju seda teada saama - Sina oled minu parem, nõnda ütelda, minu ainuke sõber - mina olen - minul on - mi - minul on - kas sina ei või minule mitte - kolm - kolm sada marka laenata?

12.
Wilhelm (inestades). Kolmsada marka?
- Ja! - Aga mis jaoks sinul siis 300 mar-
ka tarwis läheb?

Zenkert (häbelikult). Hsi on nii - mina
olen nimelt -

Wilhelm. Inimese loom! Ega sina ometi-
(tähendab käeliguutusega) saloja rapsa-
nud ei ole?

Zenkert (pahaselt). Ah rumalus!

Wilhelm (kahtlaselt). Na-na-na-see
on ju niid teil hoiukassameestel kõige
uuen mood!

Zenkert (häavatult). Ei, ei - ära nalja
tee! Mina olen suure hädas - mina olen
(tasa, arglikult ümber vaadates) halvasti
spekulerinud.

Wilhelm (inestades). Spekulerinud? Kust
ajast saadik sina siis börsel pääl
spekulerid?

Zenkert (häbelikult). Mina olen kahjuks
nii rumal! Minul on nimelt ühes Amli-
ni wabrikus - Salzwedelis - üks tuttav
Gustaw Wötja -

Wilhelm. Wötja? - Kentsakas nimi! -

Noh, mis loogu siis selle wõtjaga on!

Lennert. See on sääl direktoriks -

Wilhelm. Aha, Anilini wabrikus! Jah, ja edasi!

Lennert. See seletas mulle ikka, et neid tulewat suur tellimine - see pidi juba minewal kuul olema - siis tõuswat aktsiad kolelasti - ja selle juures wõiwat palju raha teenida.

Wilhelm. Aha - wõi nii -? Ja sina otsid neid aktsiaid?

Lennert. Ei, tema arwas, et seda sugugi Farwis ei olewat ja lubas minule kõik ise toimetada.

Wilhelm. Ja siis toimetas tema sinule seda?

Lennert (ohates). Ja kuidas weel! Tellimisest ei olnud pärast juttugi!

Wilhelm. See on waga tubli poiss, see härra Wõtja!

Lennert. Jah, nüüd näib see minule ka nii olevat. Aktsiad langesiwad hullimoodi ja nüüd wõtku mina ja maksu härra Wõtjale -

Wilhelm. ^{14.} Siurivõhke ära?

Zenkert (pääganikutades). 300 marka!
Kust mina seda peab võtma?

Wilhelm (naerab). Aga kuule - sinul on
see ju väikene asi!

Zenkert. Sinul on hõlpus rääkida! (oh-
kab). Kui sinul minu naene oleks, siis sina
nii ei kõneleks! Sa ei tea mitte, kui võhke
tema minule raha kätte annab - (tasa).
hiljuti ei andnud ta minule 20 penni-
git paari klaasi õlle jaoks!

Wilhelm (kahetsedes). Oh sa armas Jumal!

Zenkert (kentsakalt pahane). Ja kõik
sellepärast, et ta nii hinnus a-muskade
on!

Wilhelm (halastades). Sina piäle? See ei
ole halb!

Zenkert. Eks ole? Seda ei jõua ma
enam ära kaamatada! Kõige vanemad
ja inetumad teenijad tüdrukud peab ta
enesel!

Wilhelm (pahaselt). Ja sina lepid selle-
ga? - Oh sa undraku-ori! Sa oled oma
naist halvasti kasvatanud! Waata

minu otsa!

Zenkert. Jah, sina! Sinul on ka hoopis-
teine naaine!

Wilhelm. Arvad sa, et minu abikaasa
mind mitte põllepaela otsas pidada ei
taha? Seda nad tahavad kõik! - Ja
nimelt rahakoti jõvel on nad nagu hullud!

Zenkert (ohkab). Ah ju!

Wilhelm. Ja minu naaine tingis enesele
veel abiellu lepingus Kassavõtmegi wälja.

Zenkert (imestades). Ah, mine nüüd!

Wilhelm. Aga sellegipärast on minul
alati raha, nii palju kui tarvis lõhe!

Zenkert. Sellegipärast, et tema seda sinule
annab?

Wilhelm (kassa, ukustades). Ei! Priitaht-
likult ei anna ta mitte krossigi! - Peab
sinult tema käest seda wälja pigis-
tada mõistma!

Zenkert (troostitaja häältes). Pigista
sina aga kord ka minu naase käest
midagi wälja!

Wilhelm (kõtab kirjutuse laualt kasti,
arab kaane, ja näitab Zenkertile). Wax-

ta, - siin on minu sola karyavara kassa.
Zenkert (waatab sisses). Kuidas? Need on
ju sigarid!

Wilhelm (naerab). Misüita lapsuke!
Lina! Waata! (Postab põhjakese, kus
pääl sigarid on, välja, näitab temale
all olevat kuld ja paberirahas). Siin -
ja siin!

Zenkert (wäga imestades). O! See on
ju suurepäraline! Seda on ju hirmus
palju!

Wilhelm. Jah, seda wõib nii umbes
paar tuhat marka olla! (Paneb kas-
ti lampa pääle.)

Zenkert. Paar tuhat marka? - Aga
ütle, kuidas sa siis seda teed? (Wil-
helmi järel aimates) Aga sa ometi rap-
samud ei ole?

Wilhelm (häas tujus). Ei! - Ja, armas
sõber, see ongi see minu wigur! (Zstüb)

Zenkert. Sinu wigur? - Aha! - Kuidas
sa siis seda wigurit teed?

Wilhelm. Seda ei wõi ma sulle mitte
ütelda.

Zenkert. Kuule, Neuendorf^{vt.} - see on ju haa-
raw! Sa teed ju nii, nagu oleksin mina
mõni wana lobasun!

Wilhelm. Noh, ma wain ju ka seda wii-
mati ütelda! Aga sa ometi seda edasi ei
räägi?

Zenkert. O, kus siis! Minu amsõna!
(waatab oma taskukella)

Wilhelm. Noh siis - mõtle ometi -

Zenkert (ruttu). Kuule, kell on aga
warsti rihksa! (Põuseb üles)

Wilhelm (imestades). Kas sina siis kella
rihksa ajal enam mõteldasi woi? (Põu-
seb ka püsti)

Zenkert (kärnitult). Ah - ma pean kon-
torisse minema! On juba aeg!

Wilhelm. Ah soo! - Noh siis! - Siin on
sinu 300 marka!

Zenkert. Ole terve! - Puhad sa kwitungi
wastu saada?

Wilhelm. Pole tarwis! - Maksad mulle jälle
ära kui saad.

Zenkert. Hää küll! Aga üht asja palun
ma weel sinu käest.

18.
Wilhelm (ulatab sigari kastiisse, kolistab
kullaga). On sul rohkem tarwis?
Lehkert. Ei, ei! - Ole aga nii häa ja
saada see raha temale minu nimel! -
(Ammab raha) Minu naene, see on alati
wahi pääl - ja kontorist ei wõi minna
ka kedagi saata, neid ei jõuaks ju
sund pidada! - Üks ole - sa lubad seda
teha?

Wilhelm. Häameelega! (Wõtab tasku
raamatu taskust ja kirjutab üles.) Mis
ta pagansis elab - see - noh - kuidas
ta nimi oli?

Lehkert (ette üteldes). Gustav Wõtja!

Wilhelm. Wõtja -

Lehkert (nagu üleval). Direktor - Salz-
wedel - Anilini wabrik. - Sellest on
küllalt! - Noh, siis weel kord: ole terve!

Wilhelm (jistab raamatu taskusse).

Ah, jäta ometi! - Noh, siis nägemiseni,
armas sõber! (Paneb sigarid jälle kasti.)

Lehkert. Kuidas nü, nägemiseni? Ma
arwan, sa tahtsid ju mulle oma wigu-
rit intustada?

17.
Wilhelm. Sinul on ju niisugune rutt taga!
Zenkert. Oh, viis minutit on minul ikka
weel aega! (Jstüb.)

Wilhelm. Na, mis sind siis enne nii ruttasid?
(Kõulab põh. kätt ukse juures.) Koh
siis! - Kui inimene niisuguses viletsas
urkas, nagu siin, aastastalt elama
peab, siis ei jõua teda seda pikapääle
ära kannutada!

Zenkert. O, minu meelest on siin väga
lõbus olla!

Wilhelm. Nujah, sind oled ka siin sündi-
nud, aga mina olen suure linnas üles
kasvanud ja siis siia waresepasse juu-
tunud - ja waata - kui siis igatsus-
su pääle tuleb ja sa kord südamepõhjust
(liigutus par. käega)

Zenkert (ruttu tema liigutust järel tehes).
Kaarta lõhkuda tahad -!

Wilhelm (kohetsusega tema pääle waadates).

Ha! - Kaarta lõhkuda wain mina
siin ka! Aga - (waimustusega) Berlin,
Paris, Wien - ah, mu ilus Wien! See tore
linn! Kui suurepäraline sääl kõik on!

20.
Ja kõik need lõbustusekohad - ooh!
(Lööb Zenkertile kintsu pääle) Sul ei
ole ju aimugi sellest, - seda peab kõik
nägema!

Zenkert: Seda ütlen mina oma nae-
sele alati, aga usud sa, tema usub seda
Wilhelm. Usud sa, et minu oma seda
uskus? - Aga sääl mõtlesin ma oma
riiguri välja.

Zenkert: Siin olen ma uudishimulik!

Wilhelm (väga saladuslikult). Mina
tõin lihtsalt - meie abielusse - ühe
lapse kaasa!

Zenkert (imestusega). Mis sa räägid?
See ei ole ju võimalik!?

Wilhelm. Ei ole ka mitte! See laps on
ainult mõttekujutus - (näitab sõrmega
ukse poole) nimelt minu naese! (Lööb
temale põlve pääle.)

Zenkert. Ah, sa oled oma naesele ette
kujutanud, et sinul juba enamalt -
aga ma ei saa ikka veel aru - kuidas -

Wilhelm. Aga: Kuule nüüd ometi! -
(Asub lähemale) Seda last on ju ome-

21.
ti tarwis üles kasvatada, ja selle jaoks-
saan mina iga kuu 50 marka (naerdes)
minu lapse jaoks! - Seda raha tarwi-
tan mina aga oma väikeste lõburiiside
jaoks - terwise parandamiseks!

Zenkert (inestusega). Terwise parandamiseks?

Wilhelm. Minu noese silmis oliwad need
ikka ainult äriisid! Hehehe!

Zenkert. Ja see pettus ei tulnud ialgi välja?

Wilhelm. No, kust siis? Selle jaoks mina
liiga kaval rebane!

Zenkert. 25 aastat? See teeb ju - oota oneti
- iga kuu 50 marka - see teeb - see on ju
kokku 15.000 marka! - No kuule, sa oled
siis ju oma terwist tublisti parandanud!

Wilhelm. Löber! 15.000 marka 25 aasta
jooksul - see ei ole midagi! Sellest on
mul veel paar tuhat marka järele jää-
nud - need olen ma oma lapse söögira-
kost kallele pannud! - Hahaha! See on
minu tagawara Kapital!

Zenkert (nikutab inestades pääga). Taga-
wara Kapital! - Kuule - see mõte on
suurepäraline! Aga nüüsi oma naist

22.
petta - see ei ole mitte ilus! Mina ei
võiks seda ialgi teha!

Wilhelm (õlgasid kehitas). Siinult oma
loomulikkude kasude kaitsmine -

5. etendus.

Endised. Klara

Klara (pab. kesket, kohvikamuga
theebreti pääl, paneb pruukosti laua
pääle).

Wilhelm (paneb chmatades Kasti Kimmi).

Lenkert (vaatab kella). Pagan võtku,
nüüd pean ma aga ruttama, et õigel
ajal kontorisse jõuda! Täna sind
weel kord! (Tõusevad jüsti, annavad kätt)

Wilhelm. Pole tünu väär!.

Lenkert. Tervita oma abikaasat minu
joolt - kahju, et mina mitte isiklikult -
(võtab kübara)

Wilhelm. Hää küll! (Paneb Kasti luku
taha)

Lenkert. Noh, siis jumalaga, armas
sõber!

Wilhelm (laua juures kraamid). Jumal
koosa, palju tervisid kodu poole!

Zenkert. Ole terve! 23.

Klara (tahab öra minna).

Zenkert (koputab ukse juures Klarale põse pääle).

Klara (ennast koitstes). Aga härra Zenkert!

(ära.)

Wilhelm (pöörab ümber). No noh?

Zenkert. Nüüsiuguine kena nutikas! (Ohates.)

Oh, kui meil ka nüüsiuguine teatundus oleks!

(ära.)

Wilhelm (tagast järele). Wana patune!

Ja tema loeb ennast veel mõistlikuks-
abielumeheks!

6. etendus.

Wilhelm. Adelheid. Nora.

Adelheid (Noraga pah poolt; nägus proua, unistawa rõisiga, maitscrikastes suverieetes astub sisse, hõikab rõõmsalt, ruttab laktiste kättega tema juude). Wilhelm!

Wilhelm (nõisama). Adelheid! (Kaisutamine)

Minu südamlikumad õnnesoovid! (Musi)

Minu armas (musu)-hää-(musu) naene!

Adelheid (toetab oma pääd tema rinnale).

Ah, minu armas mees! (Pisarsilmil)

Kui õnnelikud meie oleme, et Jumal

meid tänast röömpäewa näha laseb, kas-
kastikuses armastuses teineteise ja meie
ainsa lapse vastu! (Annab Norale kätte)
See on - ei saa liigutuse pärast idasi rääkida,
Nora (nisama). Minu armas, kallis-
mamma! (Nuttis) Minu hää papa!
Wilhelm (nisama). Ah lapsed! Teie teete
ju minu südame päris pehmeks! Ega teie
õnneti tänasel päeval nutma ei hakka?
Vaata parem kõiki neid kingitusi siin!
Suurepäraline, mis?

Adelheid. Ah, ah! Et jumal meie seda
röömpäewa kingimud on - see rööm käib
üle joim! (Võtab kirjade paki) Kuidas
kõik need armsad meie poole mõtelnud
on! See on peasegu liig! (Mõlemad istuvad.)
Wilhelm (Käes kirjasid kaaludes). Ja, see on
üks tubli mütsakas!

Nora (valab klaasid täis).

Adelheid. Ah, kui ilusad roosid! Need
on vist sinu poolt, Wilhelm?

Nora. Ei, minu poolt, mammakene!

Wilhelm. Roosid - ei! Nii odavaga
meie ei lepi! Vaata, siin - (Võtab tas.

20.
Kust ühe karbikese.) See on minu kingitus!

(Lõikab enesele tüki kooki ja sööb.)

Adelheid. Oh, kui armas sinu poolt! (Ammab
kätt, võtab karbikese lahti) Ah, üks brosche,
ja pilt tema pääl!

Nora (vaatab üle Adelheidi õla). Ah, kui
ilus! Need olete ju teie mõlemad!

Wilhelm (süües). 25 aastat tagasi!

Nora. OI! sina aga ilus, mamma!

Wilhelm. Sinu ema on tänapäev veel - (joob)
ilus!

Nora. Muidugi! Noh, ja sina veel - see
habe, ei, see on aga tore! Ja need suured
juuksed! OI! need kõik sinu enese omad?

Wilhelm. Ninatark!

Adelheid. Noh, kuule, ära sina nüüd papa
üle naerma hakka! Tema oli tõesti ilus
mees (teda vaadeldes) kakskümmend viis
aastat tagasi! Aga selle ajapärast ar-
mastan ma sind täna palju, palju enam,
kui siis! (tõsiselt) Sest siis -! noh, ärme
sellest räägime!

Wilhelm (kallab sisse, lustilikult). Ei, är-
me sellest räägime! - Aga, Heidi keene, si-

26.
na ei söö ja ei joo ju midagi?

Adelheid. Ah, jätta mind! Rõõmu ja
ärituse pärast ei ole mul isu!

Wilhelm. Väga imelik! (Joob.) Minul
hirmus suu! (Söüb.)

Klara (keskelt, pah. p., käes theebretipääl
kook ja kirjad ja ajalehed, nende hulgas üks
riiete mooduleht). Tere hommikut, ar-
muline proua!

Adelheid. Tere hommikut, Klara!

Klara. Siin on teine post ja üks kook, —
kui teie seda mitte pahaks ei pane?

Wilhelm (vaatab kirjad läbi, annob mõ-
ned oma naisele).

Nora (sorib moodulehes).

Adelheid. Üks kook?

Klara (kohmetult). Ärge pange mitte
pahaks, armuline proua, mina tahak-
sin teile ka õnne soovida ja teile seda koo-
ki tunda. Ärge aga mitte pahandage!

Ühest nurgast on ta natuke ära kõrve-
nud, aga ta tuleb südamest, kui teie mitte
ei pahanda!

Wilhelm (lõikab kookist natukene, söüb).

Hm! Hm! Hm!

Nora (naerab).

Adelheid. Ma tänan sind, Klara! See on väga kena sinust ja selle eest tohid sina ka tuleval pühapäeval kodust ära minna.

Klara (teeb kniksu). Ma tänan väga, proua, tänan väga! (Pahab minna)

Adelheid. Kas sa härrale kajuba õnne soovitud oled?

Klara (imustades). Härrale? Täevakene! Kas see siis teisse ka puutub? — Noh — (pühik käe põlle külge ära ja pakub timale) siis soovin väga õnne!

Nora (naerab).

Wilhelm. Sina oled väga lahke! (Annab

Adelheidile kirju.) Noh, vaata, õnne, kui palju siin veel õnnesoovijaid tuleb! (Võtab kirja lahti, kus Barrisoni kabinet-pilt sees.)

Adelheid. Kui liigutaw! (Klarale) Klara, andke minule paberimuga kirjutuse laualt!

Klara. Jah, proua! (Toob.)

Wilhelm. Noh, mis see Schweizer siis juba jälle tahab? (Loeb.)

Adelheid. Ah, sinu vana ärisõber?

28.
Wilhelm. Jah, minu wana - (ümiseb)
risöber! (Maerab enese ettes, Hehehe! (Waat-
leb pilti, suuri silmi tehes.) Oh!

Klara (annab Adeldile nuga, näeb pilti,
üle Wilhelmi öla waadates, korjatab kassa,
Huh! (Hoiab kae silmade sees, Keskele pah-
kätt ära.)

Wilhelm (pistab pildi taskusse.)

Adelheid. Siin, Nora, on ka üko-kiri sinu-
le! (Annab temale kirja.)

Nora. Minule? (Paneb ajalehe ära, aga-
rasti.) Wienist? (Röömsalt.) Ah-rist
killi käest! (Awab, wäikene kirjake
kukub suuremast wälja; pistab kohnetult,
ublikumile nähtawalt, kirjakese taskusse)
Päris-õige - lilli käest!

Adelheid (Kirjade kallal ametis). Mis te-
na süs kirjutab?

Nora. Ah, tema sündimispäew on wars-
ti ja ta kutsub mind oma poole wöör-
ile.

Adelheid. Ei, laps, see ei ole mitte wöima-
lik! Sina olid nüüd jea juba terve aas-
ta otsa Wienis ja oma wõnemate juures

pead sa ka olema!^{127.}

Nora. Ah, mamma, ma tahaksin aga
nii hõameelega jälle -

Adelheid. Ei, ei! Kirjuta aga lillile, et
sa mitte tulla ei saa!

Nora (hõuseb püsti, pikk moppki tehes).

Ah jumal, mamma! (Läheb tasapah. p.
Keskele sisse)

Wilhelm (naerab jälle enese ettes). Ole nüüd
rahul, laps! Ma sõidan jälle kord ari-
asjus Wieni, ja siis võtan ma sind kaasa.

Z. tähendus.

Wilhelm. Adelheid.

Adelheid. Kuidas, sa tahad jälle sinna sõita?

Wilhelm. Jah! teisiti ei ole mitte võimalik!
Schweizer kirjutab, et ma tingimata
tulema pean. (Käitab üht kohta kirjas)

Wraata siin: „Mina ootan sind kindlasti!
Sina kustaksid palju, kui sina mitte
lähema 14 päeva jooksul ei tule!”

Adelheid (võtab kirja ja loeb). Ja, jah! -

„P. S. Juuresolew päevapilt teeb sinule selgeks:
preili Barrisoni peab nägema!” - Mis
see siis tähendab? - Missugusest päeva-

pildist tema siis räägib? He?

Wilhelm. See sind ju ometi mitte ei huvita.

Adelheid. Mina vahin häämelega piltisid.

Wilhelm. Ah, kas sa tead, see on nimelt
niisugune päevapilt - selle - noh, selle
uueast tööst - Kes taeva roheline ja
pund punased maalib - selle Böcklini
omast; sind ei või ju tema piltisid sil-
ma otsasgi sallida!

Adelheid. Ah, selle oma? Noh, see huvitab
mind just väga! Näita aega siis!

Wilhelm (näitab pilti). Noh - kui sa
just tahad - sa!

Adelheid (tõukab pildi tagasi). Whuh!

Wilhelm. Noh, näed nüüd, ma ütlesin
seda ju kohe! (Paneb pildi kirjutuse
lauasse luku taha; süütab siis sigari
põlemas.)

Adelheid. Suidas see inimene nii kuulsaks
on saanud, sellest mina ei saa aru! Minu
mlest on niisugused pildid ainult häbe-
matad!

Wilhelm. Minu melest koh!

Adelheid (võtab ühe kirja lahti). Ah, waa.

ta õnneti mehekene, kui armas see on!

Wilhelm (maha istudes). Mis siis?

Adelheid. Meie vana kooliõpetaja saadab
meile ka oma õnnesoovi, see armas, vana härra-
meie peame teda otseskohe tänna vaatama
minema. (Paneb kirja ära.) Waata, Wilhelm,
igalt poolt saad sinu tänna tunnustusi suu-
rest armastusest sinu vastu. Siinult üks
inimeselaps puudub! Ah, kui õnnelik oleksin
mina, kui minu-

Wilhelm (inestades). Kui?

Adelheid. Kui minu südamesoor täide oleks
läinud, et minul veel üks laps oleks! (Ohkab)
Aga taewas ei kuule minu palvet!

Wilhelm. Jah, ei kuule!

Adelheid. See tähendab: ei! - Kui sina aga
tahaksid - kui sina aga tahaksid -

Wilhelm (suure inestusega). Kuidas sa seda
arvad?

Adelheid. Meil on ju õieti veel teine laps-
sinu laps!

Wilhelm. Aga Adelheid, ärme õnneti tänna
sellest räägime!

Adelheid. Süsgi! Just sellest tahame ta-

32.
hame. meie rõõkida! Miks ei ole sina
õieti midagi lähemat omast lapsest ju-
tustanud?

Wilhelm (kuivalt). Mina ei tahtnud sinu
õrnu tundmusi mitte haavata!

Adelheid. See oleks ju vast meie abielu ha-
katuses õige olnud, sest ma ei solga mitte,
et esiootsa nagu armukadedus selle noese
vastu minu südames liikus -

Wilhelm. Eks sa näe?!

Adelheid. Aga esiteks olen mina sind, si-
nu eskujuliku, mõistliku eluviisi pärast

Wilhelm (häbelikult). Aga Adelheid -!

Adelheid. Ja jah - sinu eskujuliku, mõist-
liku eluviisi pärast sind täiesti usalda-
ma hakkanud ja teiseks tunnen minna, pik-
ja valju enesekasvatamise läbi, nüüd emma-
küpse olevat -

Wilhelm. Kypse? Jah, seda sa oled!

Adelheid. Nende juhtumiste üle, mis nii
kangel sinu minivikus olivad - nüüd
täielist selgust saama.

Wilhelm. Jäta need vanad lood!

Adelheid. Minule on need meel ja huvi -

tuurad. Ega sa ometi tänasel päeval seda
minu soovi täitmata ei jäta - (istub sirgu.)

Noh - siis räägi südame jäält ära!

Wilhelm. Nujah - mis sa siis öieti teada tahad?

Adelheid. Kes on ta ema?

Wilhelm. Missugune ema?

Adelheid. Linn lapse ema?

Wilhelm. Ah so! - (Enelele) Dignus, üks ema
peab sellel lapsel ju ikka ka olema!

Adelheid. Kes tema siis on, ja kust ta elab?

Wilhelm (tahtmatalt). Tema ei ela üldse
mitte!

Adelheid (lügutatult). Ta on surnud?

Wilhelm. Päiesti! - Oh, kui kaua juba!

Adelheid. Mis tema siis oli?

Wilhelm. Oh, tema oli väga kena!

Adelheid (pahaselt). Ah!

Wilhelm. Ah so, sa küsid, mis tema oli, ja
mina mõtlesin, sina arvad, mis tema oli,
sest sa küsised, mis tema oli! - Jah!
Mis tema siis nüüd oli! Üks tüdruk!

Adelheid (pahaselt). Nojah! Ma küsin,
mis tema smoksed olivad?

Wilhelm (valjusti). Oh taevad, - ta oli -

37.
kellegi rabrikandi tütar - säält alt Bos
niast - Herzegowinast.

Adelheid. Ja kuidas sina temaga tutta-
waks said?

Wilhelm. Täwane isa, kuidas nüüd noore
preiliga tuttavaks saadakse! Mina olin
säält ja tema oli koh säält - ja nü-
sainu teineteisega tuttavaks.

Adelheid. Ahuh! - Wist mõne palli pääl?

Wilhelm. Seda ma ju ütlesin, ühe palli
pääl - ja nagu see just juhtub, kui
noor oled, siis -

Adelheid. Hm-hm -! (Häikene wakaeg)
Ta oli wist küll wäga ilus?

Wilhelm. Wäga ilus!

Adelheid (pahase imestusega). Miks sa
sis teda mitte ära ei wõtnud?

Wilhelm (suweliselt). Mina sain sinuga
tuttavaks - kõik oli mööda!

Adelheid (rahulolematalt pääd raputades).

Nii teie mehed olete! Aga, kas tema siis
ialgi mitte oma õigust ei nõudnud?

Wilhelm. Muidugi! Ta kirjutas minule
ühe kirja teise järele. Ühes õhwardas ta

Koguni minu pääle kaevata! Ja waata -
see haawas mind! Egois ma siis õnneti
ennost nagu mõni lammas loa otsas
kapale - Epetaja juurde wedadasi lase!
Siis kirjutasin ma temale, et minna lapse-
est hoolt kanda tahan - ja seda oled sina
ju ka teinud!

Adelheid. Kurb, wäga kurb lugu! Aga kus
see laps siis nüüd elab?

Wilhelm. Muidugi elab ta!

Adelheid. Kus tema elab, küsisin mina.

Wilhelm. Ah so! - Täewakene, tema elab
säääl - nü - Kaugelt, wäga Kaugelt su-
gulased - säääl all, sügawas Karpaside
mägestikus - wõtsiwad teda eneste juurde.

Adelheid. Aha! Aga kas selle lapse
käsi säääl ka hästi peaks käima?

Wilhelm. Selle üle ma kahtlen õieti. Kas
tead, need inimesed säääl Karpates on
hirmus ihned!

Adelheid. Mis sa ütled?

Wilhelm. Poolteed rõõwliid! Jah!

Adelheid (Kahjatsedes). Ah, mu Jumal!

See wäikene, wäene mainukeene - kui wana

26.
ka nüüd peaks olema?

Wilhelm. Nüüd peaks ta igatahes nü
umbes kakskümmendkuus aastat wana
olema, see mainukeene!

Adelheid. Kas ta tüdruk wõi poisilaps on.

Wilhelm. Jah!

Adelheid (inestades). Kuidas? - Ah so -
poisikeene - eks ole?

Wilhelm. Muidugi poisikeene!

Adelheid. Kas tead - tüdrukukeene oleks
mulle rohkem meele järele olnud.

Wilhelm. Kui maseda oleksin teadnud -

Adelheid. Ära tee mitte nalja, Wilhelm!

Selleks on see lugu liiga tõsine! Waene
poisikeene, 26 aastat rööwliste bulgasela-
da, mahajäetud, koristamata - metsi-
kuks läinud -

Wilhelm. Täewane isa - sa teed ju sellest
hoisist päris mõrtsuka!

Adelheid. Kas tead? Meie tänasel jumbe-
lipäewal teeme meie veel midagi hääd!

Sellel waesel poisil peab ka rõõmu olema
meie saadame temale lisa - kiuraha!

Mis sa arwad?

Wilhelm (rõõmustades).³⁷ Muidugi, muidugi
mõista, armas eit! Miks sel väesel poisil
ka rõõmu ei peaks olema? - Aga nüüd
oled sa õnneti rahul, Adellekene, kas pole
tõsi? Ja nüüd ärme sellest püülikust
loost enam räägime!

Adelheid. Sa ei saa minule mitte ette heita,
et mul tarvilist osavõtmist ei ole olnud!
(Läheb pah. kätt usse juurde.)

Wilhelm. Ei, ei - mitte sugugi!

Adelheid (pöörab ümber). Wilhelm! Veel
midagi!

Wilhelm. Mis siis veel?

Adelheid. Ütle otskohele, oled sa seda
naisterahvast väga armastanud?

Wilhelm (vaatab temale otsa, pööratab
tublisti sigarit, siis täiesti rahulikult).
Pööraselt!

Adelheid (pöörutatult). Oh Jumal! Ja
kas sind siis ialgi - südame tunnistus
ei ole piinanud?

Wilhelm (liigutatult). Jah - mõnikord -
iseõranis õõseti - kui ma üles ärkan
(väga kiirelt), piinab ta mind väga!

38.
Adelheid (naagu üleval). Siis õieti!

Wilhelm. Aga viimaks - (hääs tugus)
jätame selle wana loo - üleüldse rahule!

Adelheid (ukse juures, wõiga raskelt). Waene
ema! Waene, waene laps! (ärast)

8. etendus.

Wilhelm. Nora.

Wilhelm. Phüh! - Päevale tänu! See
oleks oja kurjasti lõppeda wõinud! - Selle
enimatusse järele on minu teiwiselt üks
wäikene lustisõit Wieni wõiga Kasulik!

Nora (põh poolt keskelt sisse tormates,
lahtine kiri käes). Papa! Papa! ta tu-
leb! Ta tuleb!

Wilhelm. Kes tuleb?

Nora. Hans!

Wilhelm. Kes on Hans?

Nora. Minu Hans!

Wilhelm. Mis - sinul on oma Hans?!
Sellest ei tea mina ju midagi!

Nora. Ah, papa, äranüüd niisugust
juttu aja. Sinasi toha minu Hansu
mitte tunda ja õieti olei sina Wienis
temada isapäew lustisõitused teinud!

Wilhelm (paneb temale käe juurde). Ju-
mala pärast! (Pahaselt) Mis, lustisõttusid?
Mina olen Wiini ainult ärisõttusid teinud!
Nora. Nojah, papa! Hans on minule õieti
juttustanud -

Wilhelm. See võib aga kena inimene olla -
see!

Nora. Ah, väga kena, papa! Ja ta ar-
mastab sind ka! Sagedasti on ta minule
ütelnud: See mees peab minni äiapapaks
saama!

Wilhelm. So? Seda on ta ütelnud? Aga
mina ütlen sinule: temast ei saa iialgi
minule väimeest! Ma kirjutan tante
Maalile, et ta teda enam oma majasse
ei lase!

Nora. Aga papa! Mis sul süstema was-
tu on.

Wilhelm. Et ta kergemal ne noorhär-
re on!

Nora. Neist saavad kõige paremad abielu-
mehed!

Wilhelm. Mitte igakord!

Nora. Kas sina siis mitte mõnikord ker-

gemeele ei oleud, ^{40.} papa?
Wilhelm (hoopis pahaselt). Mina! - bi
ialgi!

Nora. Illeparast siis kah!

Wilhelm (arusaades, pahaselt). Lina
nintars!

Nora. Nonoh, ära nüüd pahanda, papa
kene! Waata oneti, kui ilusasti ta si-
nust kirjutab! Tema on nimelt hirmus
suur omukartus sinu vastu!

Wilhelm. So? - juulik!

Nora (loeb). „Kui sinu mamma nü
väga meie abielu vastu on, siis pole
oneti oma armast, hääd papat, et te-
ma meile appi tuleks -“

Wilhelm (wõtab kirja ja loeb). „Nõita
oneti! - häesti! - „Ma olen julge, et te-
mal oma lahke arusaamisega, oma
diplomatilise tarkusega ja oma kaasa-
kiskuva kõnesarusega kordalähed,
mamma vastuseisumist ära nõita.“ -
Kirjutab ju päris mõistlikult, see noor-
mees! Aga sa tead ju, et mammal
sinu kohta hoopis teised plaanid on, ja
mina ei puutu põhjusmõtelikult tema

asjadesse!

Nora. Nojah, sul ei ole ju julgust.

Wilhelm. Naaruväärt! Ei ole julgust! Kas-
temal siis julgust on? Phh! See mõni vägi-
tuse, enimast tüdrukku selja taga ära peita
ja kõik vaese isa kaela ajada! Ei, kui
tema mehine mees oleks, siis tuleks ta siis,
võtaks tüdrukku näkkoovale, astuks em-
alle ja ütles: „Siin ma olen - meie or-
mastame teineteist, armas äärm! Nüüd
andke mulle oma õnnistust! Kui teie
vastu olete, siis pareme salaja pleksu,
gest meie ei voi enam ilma teine teiseta
elada!“ - So, asi lõpetatud!

Nora. See on suurepäraline, papa! Kui
peaksid sa maailmaga rääkima!

Wilhelm. Minda? Ei! Aga tema!

Nora. Aga armas, kallid, kullasüdame
papakene! Aga õnneti oma ainsat tütar-
hädasse ei jätta? Sa ütad õnneti meid?
Kas pole kōsi, sa räägid vähemalt maail-
maga? Jah?

Wilhelm. Noh, minugipärast!

Nora (näeb kōdelbeidi tulemas).

Adelheid (pooh. poostl.)

Nora. Sääl ta ongi juba! Ma jätan
teid niisi! Julgust, papakene, julgust!
(Pah. kött keskele äras)

g. stendus
Wilhelm. Adelheid.

Adelheid (segoselt, sojamarjaline köies).

Säh, Kuendorf! (Amab raha temale)
Loodame, et tema ahned sugulased sääl
Karpotide mingeses sellest rahast mi-
sagi omale ei wõta.

Wilhelm. Loodame, et ei wõta! Aga siin
on ju sadamarka?

Adelheid. Muidugi! — Ma olen nõuks wõt-
nud, veel enam —

Wilhelm. Veel enam? Ei, Adelheid, see
läheb liiale, sellega wõib see noormees
kerge meelseks minna! Ei, ei, sellega ei
wõi mina mitte oma südame tummistust
koormata! (Paneb raha kirjutuse laua
pöäle)

Adelheid (raskelt) Ah, taewane isa! —

See süüd ei koorma ko mitte wäga!
(äritatult) Aga see mõte, et sa kaks-

Kümmend kuus aastat äinult selle poisi:
Kese kehaliikkude tarwiduste eest hoolt
oled kadnud — (ohkades) see koormab
raskemini! Siina on ta — ehk kogu
saanud — aga kes seisab selle eest, et tema
ka väimliselt edenevad on, et tema auru-
saimeliseks ja hääks inimeseks on saanud?
(Rahulisemalt) Ma ei või sinule seda ette-
heidet tegemata jätta, Wilhelm, et sina
õna kohuseid, kui isa, halvasti oled
täitnud! Sina ei oleks õna poja kaswa-
tust mitte tegeodate ja hoolde sugulaste
hoolde jätta tohtinud, vaid oleksid ise
õna kindla, isaliku käiga teda juhata-
ma pidanud!

Wilhelm (kohmetult). Ja, ja! — Aga kuidas
ma oleksin siis väinud?

Adelheid (ruttu). Sa oleksid pääle selle nae-
se surma lapse otsekohse õna juurde wõt-
ma pidanud!

Wilhelm. Aga — see on väga hää!

Adelheid. Seda väga — ei — seda kiiretegu
peab jälle hääks tegema ja nimelt otse-
kohse!

44.
Wilhelm. Nu jah! - Aga kuidas siis?

Adelheid (rahuiselt). Meie võtame lihtsalt
sinu poja meele kasulapseks.

Wilhelm. Kasulapseks?!

Adelheid. Vähemalt seda pead sa tema
häaks tegema!

Wilhelm. See on võimata! - Ei, see ei ole
müügi võimalik!

Adelheid. Ma näen, et sina oma last
müügi ei armasta! Tähtsal silmapil-
jul jätad sa teda ilma abita!

Wilhelm. Aga sa ei või ju omegi mitte
näuda -

Adelheid (raskelt). Wilhelm! Ma ei
võiks sinust mitte enam loogu jidada,
kui sina oma süüdi mitte jälle häaks-
teha ei taha! Wilhelm, meie abielu ei
oleks enam õige abielu!

Wilhelm. Aga Adelheid, kuidas peaksin
mina siis teda kasulapseks võtma?

Adelheid. See on ju väikene asi!

Wilhelm (meelt ära hüttes). Väikene
asi! Noh, see nüüd väikene asi!

Adelheid. Seaduse nõudmisi ei ole

ju zelle juures vist mitte raske taita
Wilhelm. Aga mõtle ometi, naesekene!
(Jookseb ümber, sõnu otsides.) Ei, see ei ole
mitte võimalik, ei ole mitte võimalik, ei
ole mitte võimalik!

Adelheid. Minu meelest oled sina oma
vastupanemises südameta! Aga see ei
aita ühtigi; mina ei anna mitte järele!
ma olen seda enesele tõotanud!

Wilhelm (pöörle kõnes). Adelheid, meie ei
või ju ometi mitte üht võõrast noortühest
oma majasse võtta!

Adelheid (valusalt). Üht võõrast noortühest!
Missugune pilkav kibedus on nendes sõ-
nades!

Wilhelm. Mõtle ometi järele! Juba Nora
järest mitte - ja, jah! Ma tahtsin juba
nii kui nii Nora üle sinuga rääkida!

Adelheid. Ole nii häa ja ära mitte kõrvale
juikle!

Wilhelm. Luba - ma räägin Noratule-
wikust!

Adelheid. Seda ei jäta mina nüüd mitte
enam sinu hoole!

46.
Wilhelm. Aga kui mina vast Norale
üht tublit meest -

Adelheid (hoiab oma kõrvaid kinni). Jäta
jäta, jäta! Nora mehe jätan mina
oma valida! Katsu aga sina, kuidas
sina oma lapsega jõunde soad, minu
laps jäta minu hoole! Aga need on ai-
nult kõrvalpeiklemised, muud midagi!
Aga see ei aita midagi! Mina ei jäta
enne järele, kui sinu poeg sinu mäe juures
on!

Wilhelm. Võtku tont! Kust ma siis
teda pean saama?

Adelheid (rahulikult). Sina kirjutad te-
male, et ta siis tuleks!

Wilhelm (vihaselt). Ja, jah, mina kirju-
tan temale, et tema siis tuleks!

Adelheid. Ja lisad need sada marka
juurde temale reisirahaks!

Wilhelm (pistab raha taskusse). Hää-
need ma lisan juurde! (Lisab ilma
liigutainata)

(Wäikene rahueeg.)

Adelheid. Noh? - Siis tee oma ti! Jstus

siin on tint, sulg ja paber! ja nüüd kir-
juta! Mina ütlen sinule ette!

Wilhelm (närwiliselt). Aga taevakene,
peab see siis otseskohe sündima? Küll ma
seda ise kord ära viendan!

Adelheid. Ei, seda teed sa siin nüüd otsesko-
he! Ole nii häva-istu! - Noh, kas sa is-
tud juba?

Wilhelm. Jah, ma istun! (Jänesele) Ka-
gu nõelte otsas! (Kõvasti) Noh-mis-ma
siis pean kirjutama?

Adelheid (etteüteldes). „Armas poeg!“ -
(Kõnnib edasi tagasi.)

Wilhelm (Kirjutab). Armas-ar-arm-
säh sulle - kindilorts! - Noh, niisuguse
sulega võib wanapagan ise kirjutada!
(Viskab sulipää käest, kortsutab paberi
kõrku ja viskab paberikorvi, kargab
jüsti.)

Adelheid (rajutab ta tooli päiale). Ole nii
häva! Siin on veel teisi! (Armab temale teise
sulipää.) - „Minu naene teab kõik!“

Wilhelm (jänesele). Jah, võta näpust! (Kõ-
vasti) Oh Jumal, Jumal! Puh!

48.
Adelheid. Mis sa oigad?

Wilhelm. Ma ei ole mitte päris terve!
Ah, mu pää, kuidas see valutab! hu! hu!
hu! Ma arvan, mul on sinu migräne!

Adelheid (põlastusega). Kõrgem sügu!
Kirjuta aga! - Armas poeg.

Wilhelm (kirjutab). Armas poeg! Ah!
(Korjatab, lasab tulepää kukkuda, selle
juures parema käe sõrmed laiali ajades.)
Uh! uh! P! ai! ai!

Adelheid (ehmatades). Mis sul rüga on?

Wilhelm (näitab parema käega parema
pääle). Siin - siin - ah - siin! Minu va-
na tõi - ah, Kramp sõrme sees!

Adelheid (kohjatsedes). Ah, lase, ma trü-
gin sinu kätt! (Trüigib tema paremat
kätt mõlema käega.)

Wilhelm (iga liigutuse juures). Ti! ti, ti!
ti!

Adelheid. Kas lähed juba üle?

Wilhelm (hädaldades). Oh ei!

Adelheid. Noh, siis kirjuta ma ise!

Wilhelm. Ah, jäta nüüd! (Liigutab sõr-
mi.) Koik on juba terve!

Adelheid (Kamatamatalt). Koh siis! -
„Armas poeg!“ - Kas sul on juba armas
poeg?

Wilhelm. Armaks Jumal, et ta oleks!
(Kirjutab üli suure ruttuga.)

Adelheid. Armas poeg!“ - Meie kirjutame
õige lühidalt!

Wilhelm (Kirjutab). „Armas poeg, meie
kirjutame õige lühidalt!“

Adelheid. See on ju rumalus!

Wilhelm (naagu üleval). „See on ju rumalus!“

Adelheid (pahaselt). Aga Wilhelm! Wõta
süüti oma mõistus kokku!

Wilhelm (naagu unustuses). Mis? Kuidas? -

Ah so - jah! (Kirjutab hoolega), Armas-
armas - (pilgates) armas poeg! (Asub
kirjutusemapega irtka enam jor. poole,
nii et ta viimaks masinlikult kõrval
õhus edasi kirjutab)

Adelheid. Minu naene teab kõik!“

Wilhelm (mõtteta). Oh Jumal, oh Jumal!
(Kirjutab naagu emme.)

Adelheid. Rõõmu meie kaissu! Sinu isa!“
(Teravalt) Ei! (Pilgates), Linn, sind

50.
südamest armastaja isa! — Oled sa
valmis?

Wilhelm (ärkades). Jah, päris otsas!

Paneb kirjapooqnd, mis nägu silmakir-
jaks täis kirjutatud on, ümbrisku sisse.)

Adelheid. Näita õieti!

Wilhelm. Aga mis tarvis?

Adelheid (tõmbab paberi oma kätte). Noh,
näita õieti! (Järestades.) See leht on ju
päris tühi!!

Wilhelm (lehte teravalt silmitsedes). So-
jah! — Mõtle õieti! Ma olen kogemata
terve kirja kustutusepaberi peäle kirju-
tanud! (Näitab kustutuse paberit.)

Adelheid (pahaselt). See on liig! Lase mind!
Tõmbab keda kõrvale, istub ise ja kirjutab,
(Suurem rahvaeg.)

Wilhelm (vaatab melthaites päält, rõõ-
u). Poeg! — Koik! — meie kaissu! — ar-
mastaja isa! — (Wihaselt.) Noh, mind
isob see koik sääl!

Adelheid. Need ümbriskud on koik sinu
virmärgiga — kas sul mõnda ilma sel-
'eta i ole?

Wilhelm (karjub äritõitult). Ei!!

Adelheid (vaatab kokkudes tema poole)

Wilhelm (väga pehmetult, lasas). Ei.

Adelheid (paneb kirja ümbrikusse). Noh, lähed ka nii! - Ja nüüd veel adress?
(võtab vastust.)

(võtab vastust.)

Wilhelm. Adress?

Adelheid. Jah, adress!

Wilhelm. Adress - vaata - see on aga kentsakas - selle olen ma praegu kõigesti ära unustanud!

Adelheid. Oma poja adressi oled sa ära unustanud!!

Wilhelm. Jah, mu pää - hu, hu, hu! Küll ta tuleb mul veel meelde! See on niisugune imelik nimi - näita aga siia! (tahab kirja ma võin ju ka pärast adressi pääle kirjutada! Mul tuleb meelde, et ma selle nime kuhugile üles tõhendasin. (Lorib, oma nõigu ärapiites, taskuraamatust.)

Adelheid (ümbusklikult). Wilhelm! Minul näitse see kõik väga kahtlane olevat!

Wilhelm (nagu enne). Väga kahtlane!

52.
Adelheid. Wõiga Kahlane wiis —
Wilhelm (nagu enne). Kahlane wiis!
Adelheid (jääid raputades). Wõta kust —
(sõnu otsides) Wõta, kust sa —

Wilhelm. Wõta, kust sa — (äkitselt.)
Wõtja. Gustaw on tema nimi! Muidugi
mõista! Gustaw Wõtja, jah! Kentsakas
nimi, mis?

Adelheid (Kärkides). Noh, address??

Wilhelm. Ja, jah — silmapilk! Gustaw
Wõtja — Salzwedelis — Anilini Fabrikus —

Adelheid (imestades). Kas siis Karpaside
mügedes kui üks Salzwedel on?

Wilhelm. Muidugi mõista! Juba ammugi!

Adelheid. Ja mind ole hõõ ja arma veel
sajaline süa!

Wilhelm (ohkab, otsib taskus). Säh! (An-
nab.) Jää jumalaga!

Adelheid (paneb raha ümbrikusse, kirju-
tab). Kinnitatud!

Wilhelm. Kui ilusasti see kõik tehtud
on! (Koputab temale selja peäle.) Sinust
oleks tubli raamatupidaja saada wõi-
nud!

Adelheid (Kõlistab).

Wilhelm. Jo, nüüd anna kiri sisse, ma viin
ka kobe posti pääle!

Adelheid. Mis tarwis siss sinda ise minema
hakkad, - seda võib ju tüdruk ka teha!

Wilhelm. Aga luba oneti! Oma poja hääks-
wain ma kord postkontorisse minna!

10. stendus.

Endised Klara.

Klara (jah. poolt keskelt).

Adelheid. Klara! wiige see kiri posti pääle,
aga otsukohe! Ja ärge unustage mitte:
Kinnitatult!

Klara. Jah, proua! (Tahab kirja ära.)

Wilhelm (tahab temale järele, annab märku
et Klara kirja temale annaks).

Adelheid. Oodake oneti!

Klara (tuleb tagasi).

Adelheid. Siin on raha märkide jaoks.

(Otsib pikaldaselt oma kleidis rahakotki, pöö-
rab selja nende poole).

(Luur mängu rahaeq.)

Wilhelm (tahab Klarale märku anda, et
see kirja mitte posti pääle ära i annaks).

vaid taskusse jüstaks, ja näitab seda
kuue tagumiste taskute juures).

Klara (arvab, et tema enese task mitte
korras ei ole ja vahib ennast, selle
juures ringi pöörates).

Adelheid. Kus ta siis öieti on? - Ah, õnne-
ti kord! (Ammab raha) Sõh - rōtkre- ja
niid rutake!

Klara (vaatab kartlikult Wilhelmile
otsa). Jah, proua! (Nagu enne, pöörd ra-
jutades.) Näib, et see fenkertist külge on
hakanud! (Pah. kõtt keskele ära)

11. etendus.

Adelheid. Wilhelm.

Wilhelm (vaatab üksisilmi Klarale
järele, lööb mullt ära heites käed kokku
ja tahab ruttu ära minna).

Adelheid (ohkab, astub ukse juurde ja
Wilhelmile ette). Kuhu sa tahad minna,
Wilhelm?

Wilhelm. Mina? - Oh, ma tahtsin si-
nult - ma ei tea mitte, mis mul on - mul
käib pää ümber!

Adelheid (rōtab õnnalt ta pääst kinni,

toob lenda ette). Pää⁵⁵ kõib ümber? Jah,
seda teeb kõik see äritus- ja sotamata
lootus warstise jälle nägemise poole! -
Täna wõid sa puhtama südamega spe-
taja ette astuda, kui kakskümne wõe aas-
tast. Eks ole?

Wilhelm (tahab ära). Ja, muidugi!

Adelheid. Minul on, nagu oleks mul kivi
südame jäält ära veeretatud! Kas sinul
mitte kah?

Wilhelm. Nii umbes, jah!

Adelheid. Ma ei wõi sulle sugugi ütelda,
kuidas mul häa mul on, et ma sinu
jõeaga warsti näha saan!

Wilhelm. Mina kargaksin wõi - rõõmu
järest!

Adelheid. Täewos! Kakskümne wõe
aastat oled sa seda rasket süüdi kand-
nud, sa waeue! (Kätt andes) Aga (lahkelt)
nüüd karmaine meie kakkesi - eks ole?

(Uhkelt.) Oh, küll sa näed - minul on jõudu!

(Ära pah. Kätt)

(Wahedeg.)

Wilhelm. Nora. Klara.

Wilhelm (langeb tooli pääle). Minul ei ole! - Öhku! Rohkem öhku! (Jookseb akna juurde, hinge tõmmates.)

Klara (keskelt pab. poolt, suure theebretiga, tahab lauda koristada, näeb Wilhelmi akna juures, kohkunult, tasis). See on juba nädest sejane! (Koristab lauda, kolistab nõundeja.)

Wilhelm (ümber pöörates, karjub). Haa!

Klara (niiama). Ah! (Tasase häälega)

Wilhelm (Klarale). Kus kiri on? Kus kiri on?

Klara (taganedes, hoiab thebretti enese es). Posti pääl!

Wilhelm (süda täis). Posti pääl!

Klara (hirmuga). Ja postiametnik ütles, et ma just viimasel silmapilgul tulin, ja kiri veel parajasti ära löks!

Wilhelm. Täevas tule appi! Kui see inimene jelle kirja saab, siis ta arvab, et ma hull olen!

Klara. See on väga võimalik!

~Wilhelm. Ah, teie rummal kana! Kas
teie siis minust armu ei saanud?

~Klara (rummalalt). Ei!

~Wilhelm (temale järele tehes). Ei! (Näitab,
kuidas tema seda oli soovitud.) Enese kas-
kusse oleksite pidanud kirja jätma, teie,
õnnetu inimene!

~Klara. Aga proua ütles ju õnneti (nutab)

Nora (tuleb, jääb taga ukse juurde sisimas)

~Wilhelm. Ah, mis proua! Teie, rummal
inimene! Ma kägistan teid või ära!
(Ajab teda taga)

~Klara (karjub). Ah!! (Jookseb laua ümber.)

~Wilhelm. Kasigi mu majast välja! Välja!

~Nora. Aga papa, mis sul siis viha on?

~Wilhelm (kõige suuremas vihas). Ma muvran
postwankri kas või randkangiga lahti!

~Nora. Jumal tule appi!

~Klara. Tä on pääst segane! } (Korrakas)
Päris segane!

~Wilhelm. Ma pean ta saama! Kätte pean
ma ta saama, kui ma kas või nooga postdi-
rektori kallale peaksin minema! (Jookseb vihaselt ta-
gapoole.)

(Pesrriie.)

Teine vaatus.

Sesama Dekoratsioon.

Prunkost on ära koristatud, laua pääl on mõned raamatud ja raamatukesed.

Mängib sesamial hommikul.

1. stendus.

Nora. Klara.

Nora (pah. p. toast, jookseb värstalt par-
hoolle, akna juurde). Wäl mitte midagi!?

(Läheb keskukse juurde pah. poole, avab teda-
natakse, kutsuib.) Klara! Klara! (Kan-
natamataalt.) Klara! Kas teie siis sugugi
ei kuule?

Klara (näitelava taga). Jaah! Jaah!
Ma tulen juba!

Nora. Noh, õnneti kord!

Klara (astub sisse). Mis teie soovite, prei-
li? (Kuivatab käed põlle küljes ära.)

Nora. Jikka peab teid mitu korda kutsum-
a, enne kui teie tulete!

Klara. Aga preili, nüüd hakkate teie
naisamuti jääle, nagu härragi! (Kutub.)
Ma pesin õnneti taldrikuid. ega's ma

neid' ometi käest mäha wisata si roimud!

Nora. Noh, jätke, ega see nii kwijsasti öeldud ei ole! Meie oleme tänna kõik natuke äritatud - meie ootame üht tähtsat rõõrast.

Klara. Ega's ma sellepärast unust üles juma rõõlasta! Ei, kui esimene tuleb, siis ma lähen!

Nora. Papa tegi ju ainult nalja!

Klara. Niisuguse nalja ust tänan ma!

Nora. Kas ei ole veel keegi papa järel küsinud?

Klara. Ei!

Nora. Noh, kui tema, - kui keegi peaks tulema ja papa järele peaks küsima, siis kutsuge aga jisse!

Klara. Jah! - Aga härra ja proua läksivad ju kooliõpetaja poole!

Nora (hökitselt). Äрге alati vastu rääkige! Tehke, mis kästakse! (Läheb akna juurde.)

Klara. Kas teie ka raudkangiga mulle kallale tahate tulla? Esimesel lähen ma! (Poh. p. keskele ära.)

Nora (tagast järele). Tehke mis te tahate!

(Ohkab.) Ah!! (^{60.} väike wahedag. Ohkab.)
Kuhu ta õnneti jääb? Kiirrong tuleb
kell 3.59 min., - nüüd on kell juba nelija
tema ei ole veel siin! (Kõlastatarse
mitu korda waljusti) Ah! See ta on! Nii
kärstult kõlastada võib ainult see, kes
võimastab! (Tahab keskele minna, võib
ma eksitust)

Charlotte (astub sisse).

Nora. Ah, Lenkerti tädid!

2. etendus:

Nora. Charlotte. Klara.

Charlotte (jah. Käit kesket; wanamoodi
rüdes, aga mitte liiga, nurgelised liigutused,
hääsüdamline, on aga Lenkerti vastu wali;
tema on käre, äritatud, aga mitte tulchark.)
Ah-! (tõmbab hinge) Nora! Kas minu
meest siin ei ole?

Nora. Ei, tädikene!

Charlotte. Aga tema oli õnneti siin?

Nora. Jah, täna hommiku paar korda.

Charlotte. Ja pärast lõunat mitte?

Nora (inestades). Ei!

Charlotte. See on õnneti - ja oma kontorist

ei ole teda ka mitte!^{61.} (Pahaselt) Noh, tä-
nast jääva tohan ma meeles pidada!

Nora. Aga tädikene, mis on siis juhtunud?

Charlotte. Ah laps, seda ei või ma sulle
sugugi ütelda! Niisugune randa puha
silma kirja teener! Ja selatab siis veel oma
naesele rahuliku näoga oma häbiteod ära!

Nora (imestades ja uudishimulikult). Häbiteod?

Charlotte. Siits teist kümme aastat on ta
seda minu eest varjanud - aga mul oli ikka,
nagu oleks tal midagi südame põial - ta
oli liiga waguine - tunda olen ma aga
kõik teada saanud!

Nora. Aga mis tal siis oli?

Charlotte (täheuserikka näoga ja toga-
sitorjuwa liisutusega). Ah laps! (wälja
purtskades.) Kõbematalt petnud on ta
mind! Ühe tüdrukku järele on ta jooksnud!
(Nuttis.) Ja minule wandus ta, et mina te-
ma esimene ja ainuke armastus olen!

Nora (imestades). Kas see võimalik on,
onul on -

Charlotte (joatades, nuttis). Jah, temal on!

Nora (pahandawa imestusega). Mis sa küll

neist meestest kõik kuulda ja näha ei saa!
Charlotte. Kas pole tõsi! Mina maksin
 selle juures tänä juba 100 marka! Kes-
 teab, mis veel pärast tuleb? (Kuivatab
silmi, äritatult.) Aga see tuleb kõik sellest,
 et ma temale liiga palju priimust andsin!
 Selle poolest peab asi muutuma! Silmist
 a minul enam ei jääse!

Võra (Kohjatsides). O - see waene! (Kõlis-
tatakse tasa, aga pikaldaselt)

Charlotte. Hah! (Mõlemad naesterahvad
muulavad kõlistamist.) See ta on!

Klara (näitelava taga). Jah, ta on siin!
Avab ukse pah. poolt, keskelt.) Olge nii
 hääd! (Seisab ukse juures ja kõhendab
käega tuppä.)

Charlotte (paneb käed juurde). Voh, tuled
 a ju kord õieti - sa, wa' loquid!

Klara (ära).

Charlotte. Kus sa siis õieti kõik see
 neg olid?

3. stendius.

Endised. Hans.

Hans (pah. poolt keskelt, hästi rüüdes).

elav, kumardab). Mul on au!

Charlotte (väga hirmatunult). Oehh!!

Nora (noorab lõbusalt).

Hans. Palun vabandada, kui ma eksitan! Nähtavasti oli see lahke vastuvõtmine küll kellegi teise jaoks määratud?

Charlotte (häbelikult). Jah, muidugi - ühe teise jaoks!

Hans. Siis kahetsen ma väga, et mina mitte see - keegi teine ei ole!

Charlotte (nagu üleval). O, palun, selleks ei ole põhjust!

Nora. Luba, tädi kene, et ma sind tutvustan! Jusiner von Rhoden Wienist. Hoiukassa revidendi proua Lenkert.

Hans (sügar kumardus). Rõõmustab mind väga, hoiukassa revidendi proua!

Charlotte (naisama). Väga rõõmustan, härra insener!

(Kumardus teistkorda)

Hans. Aga ma näen, et ma eksitan!

Ma tahtsin härra Neundersfiga rääkida.

Nora. Papa peab iga silmapilk tulema!

Hans. Siis tahan ma sündsamal ajal

jälle tagasi tulla. ^{vt.} (Kunrardus) Hääd
päeva, aulik proov!

Charlotte (lahkelt). Ah ei! järege aga
süa, hävra insener! Ma tahtsin juba ise
minema hakata, et seda teist otsida!

Kunrardus;

Hans. Aga ma ei tahaks mitte teid siit
ära ajada - aumuline proov!

Charlotte (veel lahkemalt). Oh, pole viiga!
Uei näeme ehk pärast veel teineteist! (teeb
kniksu) Hävra insener!

Hans (teeb kniksu). Hoiukassa revidendi
proov!

Charlotte (teeb kniksu). Hävra insener! -
Norakene, terwita mammat minu poolt!

Nora. Jah, tädi!

Charlotte (väga lahkelt, annab Norale nähti)

Noh, siis jumalaga!

Nora. Jumalaga, tädi!

Charlotte (keskele ära).

Wäikeene wahetage!

4. etendus.

Nora. Hans.

Nora (väga vormilikult). Hävra insener!

Hans (naisama). Hoiukassa revidendi
proua! - ah, armuline preili!

Nora. Olge nii lahke, võtke istet!

Hans. Täna väga! (Iskub pah. poole)
(väikene raheseg.)

Nora. Papa tuleb varsti!

(Waheseg.)

Hans. Ja.

Nora. Ehk loete wahesjal midagi ajawiteks?

Hans. Nagu teie soovite.

Nora (muhteliselt). Tääl on mõned raamatud,
kui teil - (terawalt) igaw peaks olema!

Hans. Täna väga, mu preili! (waatab
raamatuid). Jõsen. Tõendid - ah, tunnen!

„Roosersholti“, tunnen ka, - Du Prel, „Jüri-
meste mõistatus“ - noh, seda ma mõistma
ei harkka! - „Naese kasvatus“ - hahaha!

Minu naise kasvatan ma ise oma viisi!

Seda tarkust ma raamatutest õppima
ei harkka! Mis, kallikeene? (Tõuseb üles,
lõheh tema juurdes)

Nora. Mu härra, teie unustate ära, et teie
minu vanemate majas olete!

Hans. Wabandage, preili! Ma arwasin,

66.
millega tädi rahul on, selle vastu vähe-
matel ka midagi ei ole.

Nora Jah, peida aga enmast tädi varju
ära, sa kuri inimene! Selle vaese käsi
käib muidugi halvasti, sinu pärast!

Hans (rõõmsalt). Haha! Nüüd ütlete
teie jälle sina minule! Aga nüüd pead
sina ka lubama, et mina teile ühe musu
annan.

Nora (jookseb ära). Ei, seda ei saa mitte!
Hans (paludes). Aga Nora!

Nora (järele andes). Ei, seda ei saa mitte!
Hans (hoiab teda kinni). Siis võetakse
seda! (Annab temale elavalt suud.)

Nora (tasemalt). Mitte nii valjusti!
Tüdruk väljas väike kuulda!

Hans (nõusama). Noh siis - päris tasa!
(Annab temale mitu korda suud, pikalt ja
õrnalt.)

Nora (tasa, õrnalt). Sa paha inimene!

Hans (sütleb jälle). Ii, nüüd ütled sa
juba sina!

Nora. Nüüd jätad sa aga järele, - kui
papa tuleks -

Hans (lustiliselt). O⁶⁷, seda meie ei kardda!
Sinu papa on minu vastu väga hääd!
Nora. Nooh, - alles tänna ütles ta mi-
nule, sina olewat üks päris kerge meelne
noorhärakene!

Hans (silma kirjaks pahandades). Seda
ütles tema? Täheksin õieti teada saada,
kust ta mind sellest küljest tundma on
õppinud!

Nora. Teie „lõbusõitudel“! Aga kuule,
seda ütlen ma sulle, kui meie juha abielus
oleme, siis on sarnastel asjadel lõpp!

Hans (võtab Noral ümber kaela). Aga No-
rakene! Ootame sellega õieti veel!

Nora (vabastab ennast). Oiguse, jah! Oo-
tame sellega veel! (Waljusti) Minu meelest
on see sinu poolt liiga julge, mind nii
ilma küsimata sundelda, kus -

Hans. Mitte nii waljusti - teie tüdruk
on ju wäljas -!

Nora (tasa). Kus meie veel kihlatudgi
ei ole!

Hans. See kõik tuleb veel, Norakene!

Kui aga terwelt neli nädalat teineteist

68.
näinud ei ole, siis ei ole ometi üks väi-
kene musukeene liig!

Nora. Neid oli aga mitu! (Läheb peeg-
li juurde) Ma olen vist näost päris
punane!

Hans. Ega siis keegi ometi ühe jala
pääl seista ei või!

Nora. Frähwiks istute teie, auustatud
härrad, sinna tooli pääle ja hakkate
ragusasti lugema!

Hans. Koike muud, aga mitte seda!
Kas sina siis seda södi loed?

Nora. Ei, minu mammal.

Hans. Ah, see on ju tähelepanemise väärt!

Nora (naerdes). Kas tead, mina ei sooa
ühest poolst aru ja teine pool on igaw!

Hans. Paris oim veel! Aga ütke ometi,
mis siis sinu mammal minu vastu on?

Nora. Timal ei ole midagi sinu vastu,
sest esiootsa ei tea tema sinust veel midagi;
aga tema on selle vastu, et mina
kellelegi teisele mehele lähaksin, kui oma
õunpojale, paksule Emil Noackile! (Pölas-
tusiga) Hirmus mõte! - Ei, enam kui

ma paksule õmilile lähem, - enim - enim
panen ma ühes sinuga plehku! (Kõrisutus.)

Hans. Na, na, na! Nii paha see lugu
ka ei ole! - Küll sinu papa meid aitab!

Tema on ju niisugune lõbus vanahärra!

Nora. Aga see meid mitte ei aita! Selles
asjas on papa nagu väikene laps
mama vastu! Ta lubas ju ka minule
mammaga rääkida - ja, ja -

Hans. Ja - ?

Nora. Neil on vist ka selle kohta läbi-
rääkimine olnud, aga kui mina papa
käest selle järele pärisin, löks ta hirmus
pahaseks ja ei tahtnud midagi rääkida.

Mamma on ju selles asjas nii iseäralik -
ja kui temal mõnikord mõni mõte päha
on tulnud, siis ei jäta ta teda mitte!

Hans. Aga kallike, mis me siis peame
tegema? Räägi õmeti sina otsekõbe ja jul-
gesti oma mammaga; sina tunned ju te-
ma nõrku külgesid, katsu tema pääle
mõjuda!

Nora. Mina? Noh, see on ilus! Sina oled
ka see õige! Tüdrukku seljataga tahad

70.
sa ümest ära peita ja kõik tema teha
jätta! Kui sa meine mees oleksid, siis
võtaksid sa mind kätte kõrvale, astuksid
mamma ette ja ütleksid: „Siin ma olen!
Meie armastame teine teist, armas
ämm, andke meile oma õnnistust! Ja
kui teie vastu olete, siis paneme ühes
koos plehku, sest meie ei saa ilma tei-
netiseta elada!“ – So – ja sellega lõpp!
Hans Suurepäraline! Räägi õnne
nõndaviisi oma mamмага!

Nora (imestades). Mina? – Ei! Sina!

Hans. Ma ei saa aru, kuidas sina
sina ema nii kardad?

Nora. Ja, tema on nii isäralik!

Hans. Noh, küll mina temast jagu
saan! minul on ka vägev abimees!

Nora (õlgasid kehitas). Mina sind küll
aidata ei saa! (ohates) Mina olen
ainult nõrk naisterahvas!

Hans (naeratahes). Sind ma ka ei mõtel-
nudgi!

Nora. Noh, papa jääle ka ei maksa
loota, sellel on niisama vähe julgust!

71.
Hans. Kas sinu papat ei taha ma-
sellega tülitada!

Nora (inestades). Ja - aga kes sind siis
aitama peab?

Hans (nagu üleval). Minu ema!

Nora (uskumatalt inestades). Sinu ema?!?

Hans. Ja! Mõtle ometi minu rõõmu!

Just kui mina siia sinu juurde sõita
tahtsin, tuli minule järeis ootamata
minu armas ema võõrsile.

Nora (rõõmsalt). Ah!

Hans. Mina jutustasin muidugi tema-
le oma nõuu ära, et mina siia sõita
ja ennast sinu emaga tutvustada
tahan ja tema sõitis ilma pikema
kakklemiseta ühes, ainult sellepärast, et
sind tundma õppida! Kas sa tahad
teda näha saada?

Nora (suure hämmeliga). Aga muidugi
mõista! Ah, kui kena! Aga miks sa
minule seda otsekohes ei ütelnud? Kus
tema siis on?

Hans. Lääle üle uulitsa võõrastemajas!
Ma arvan, et meie sūt tema akent näha

noime! (Läheb ^{72.} akna juurde.) Oige! Waata-
ta-sääl esimese korra pääl-sääl ta
on! (Naerab.) Tä on juba kärsitu!

Nora. Kuules lähme otskohe tema poole.
Kui armas ta nälja näeb, just nii armas,
nagu - (wairab häbelikult).

Hans. Nagu - ?

Nora. Nagu sina, sa hirmus inimene! (Ni-
kutab.) Waata, ta on meid juba tähele pan-
nud ja nüüd nikutab ta pääga sinu poole!

Nikutab wastus,

Hans (nikutab ka, nägib claralt üle uu-
litsa teisele poole, näitab Nora pääle.) Jah,
see ta on! (Lundleb ja kuulustab korot.) Waata,
ta, kuidas ta rõõmus on! (Musu) ja sinu
roohikätega näitab ja kuidas ta südamest
naerab! (Musu) Nüüd plakkutab ta hoo-
is-käsagi! Bravo! Ja, waata, seda
peame meie veel korstama! (Musu)

Nora (wabastab ennast häbelikult.) Aga
Hans! (Astub akna juurest ära.)

Hans (rõõmsalt.) Seda naesterahvast
peab õieti armastama!

Nora (waatab üle uulitsa, ilma et ta

akna juurde läheks). ⁷³ Jah! - Ma usun,
seda ole sina temast pärinud! (Pigistab
hambad kokku) Ah, Hans! ära sa
aga pärast poole niusugusid tempusid
kui, nagu onu Zenkert!

Hans. Kes see on?

Nora. See on hoiukassarevidendi proua
mees! Tema oli päält näha alati nü-
sugune korralik ja mõistlik mees, aga
näid tuleb ilmsiks, et ta oma naist
hirmsasti petnud on! (Armukadedalt.)

Aga kui ma sinu juures ialgi midagi
sellesarnast leian - kuule, Hans, siis
ma - (tõmbab käed rusikasse) Kägistam
sind ära!

Hans. Noh, ole nii häa!

Nora. Ja pääle selle lasen ma sinast
weel lahutada!

Hans. Aga kallikene, meie ei ole ju
weel sugugi abiellus!

Nora (haledalt). Ah ja, meie ei ole weel
mitte abiellus!

5. etendus.

Endised. Wilhelm.

74.
Wilhelm (poh. joolt keskelt, rüsumtult).
See härra Wötja peab küll uskuma, et
ma hull olen! (Näeb Hansu.) Nonoh?
Kes see siis on?!

Hans (ruttu tema poole). Tere, härra
Neuendorf! (Kätt andes.) Mul on suvi
rõõm, teid jälle näha!

Wilhelm (kätt andes). Tänan, tänan! Sti-
mullt teie pool!

Hans. Ma olin nii julge ja tulin täna
teile wõõrsile, et teile õnne soovida teie
juubelipäeval!

Wilhelm (tahab oma kätt wabastada,
ohkab, kõrwale). Juubelipäeval — see on
hääd!

Hans. Sellel ilusal pidul, mis ainult wähes-
teile suurelkkudele iga kahekümneühe aast-
ta järel osaks saab! Andku jumal,
et teie veel kahekümneühe aastat ra-
hulikult koos elada ja rõõmsalt oma
õndsale eluõntule omaksete keskel wastu
sammuda saaksite! — Puh!

Wilhelm (kuiwalt). Tänan!

Hans. Seda olen ma jaha¹²⁾ } (Mõlemad korra-
õppinud! } ga, pooltasa
Wilhelm. Seda on ta jaha } kõrvale.)
õppinud!

Hans. Ega teie õieti mitte jaha ei
päne, et ma teid siin ootasin, aga
teie tütar ajas nü lõbusasti juttu, et
mul aeg nagu lennates mööda läks!

Wilhelm. Ie, so?

Nora. Aga härra Rhoden!

Hans. Jah muidugi! - Ah, härra Neuen-
dorf, teie ei tea sugugi, kui õnnelik teie
olete -

Wilhelm. Arvate teie?

Hans. Teil on niisugune tütar!

Wilhelm. Teie olete ju väga lahke! Aga
nüüd laske õieti uskova minn käsi lahti!

Hans (hääleta). Oh wabandage! Aga
rõõm, teid jälle näha -

Wilhelm. Jaja, ja! Mina rõõmustan
ju ka - päris hirmisasti!

Hans. See on mul armas kuulda, sest
minul on suur palve südame pääl!

Wilhelm (väga imestades). Mis te ütlete?

Mis teie siis soovite? ^{16.}

Nora. Papa, kuidas sa siis seda veel küsida võid?

Wilhelm (pahaselt). Sinu käest mina ju ei küsinud!

Nora (tasa). Oia mind nii rumalaks tee, papa! Minu Hansi ei kuula pärast ju sugugi sõna!

Wilhelm (pilkawalt). Minu Hans - see on ju suurepäraline! (Pahaselt) Minu arust on see väga sündmata, et sina siin üksinda üht noortmeest vastu võtad!

Nora (pikki mokki tehes). Teie jätate mind ju ise üksi! - Ma mõtlesin sulle rõõmu teha!

Wilhelm. Tänaan väga! Nõndasama sündmata on minu meelest see, et teie ilma minu teadmata keinetisega Kirja-rahetuses olete olnud! Aga sellel asjal on lõpp! Kas saate aru?

Hans. Aga kõige suurema häämeelega! Luusõnaline läbirääkimine on ju ka palju lõbusam!

Nora (weel rohkem ^{77.} inestades). Aga papa, sa oled ju nagu ümberwaketatud! Täna hommiku oled sa kõigea nõuus ja nüüd - mina -

Wilhelm (tumedalt). Endise ja nüüdse wahel on suur wähe!

Hans ja Nora (tohwarad talle pääle ajada).

Wilhelm (tagasi tõrjudes). Tee paariminekust ei saa midagi, lapsed! Kui kahju, kui mul teist ka on, noorimees - aga Nora peab ühele sugulasele minema!

Hans (wastumeelt). Paksule Noackile?

Wilhelm (inestades). Paksule Noackile? -

Jah, muidugi! Kas teie teda tunnete?

Hans. Jumalale tänu, ei!

Nora (äritatult). Ja sellegatohad sina nõuus olla, papa?

Wilhelm (rahulikult). Miks mitte?

Hans (äritatult). Ja seda wõite teie weel küsida?

Wilhelm (nagu enne). Nojah!

Hans (läheb tagapoole).

Nora (peaaegu nuttes). Oh papa, nüüd ma saan aru, et sa oma last sugugi

ei armasta! Tähtsal silmapilgul jäted
sa teda ilma obita!

Wilhelm (kätt otsa ette pannes). Täewas,
seda olen ma kord juba kuulnud!

Nora. Ma soovin ainult papa, et sul
tarwis ei ole oma südame nõuadust kord
kahetseda!

Wilhelm (nagu karistatult). Aga lase
õieti -

Nora (wõtab Hansul ruttu ümber koela
kinni). Tä hästi, kallim!

Wilhelm. Pagan wõtku! (Läheb mõlemate
poole.)

Nora (laseb Hansu lahti, ruttu). Ja te-
mast saab õieti minu mees! (Ära oma
tuppa.)

Wilhelm. Seda nüüd küll ei saa!

Hans (noerdes). Noh, mis teie nüüd ritle-
te? Jah, mina tunnen oma Norat, äia-
papa!

Wilhelm. Wana kwi ise on teie äiapapa!

Hans. Noh, jätge aga rahulikuks!

Miks teie siis minule Norat anda ei taha!

Wilhelm. Miks? - Noh, selle pärast, et- et- et-

Hans. Noh, näete ¹²minid! Teie ei tea ühte-
gi põhjust! Minul on ka kaunis häa
seisukord; - ehk mul küll suurt waran-
dust ei ole, siisgi jõuan ma naist, kes
mitte liiga palju ei nõua, toita. Ja
teie arwate oma tütrele ju ka tublisti
kaasaraha

Wilhelm. Ohoh! Selles asjas eksite teie!

Hans. Aga Wienis suwustasite teie sellega
ju alati!

Wilhelm. Teie eksite, kui teie arwate, et teie
minu tütre saate!

Hans (astub otse tema ette, põlgtusega). Et
teie abikaasa üht teist abielu ühendust
soowib, siis ütlete teie wagusalt "jah" ja
"amen"! Kui ka selle juures teie lapse
süda murduks! (Jõuga) Häbi peaks teil
olema!

Wilhelm. Aga lubage -

Hans. Jah, häbi! (Erutatult). Teie kohus
oleks oma abikaasa ette astuda ja ütelda:
see siin on kena, tubli noormees, tema
armastab meie last, armame oma lapse
temale, ta teeb ta õnnelikuks - ma tunnen

80!
tada läbi ja läbi! - Lo, ja asi lõpetatud!
Wilhelm (hirmitades). Hahaha! Just selle
järel, et mina teid läbi ja läbi tunnen,
ei saa sellest midagi! (Astub Hansu
kõrvale, käed püksitaskutes, kõrvalt üle
õla tema päale vaadates.) Mis teie arwa-
te, mis ütlete küll minu naene, kui ma
temale jutustaksin, mis sugustesse koh-
tadesse teie mind Wienis viisite?

(väike vahepeeg.)

Hans (just niisama). Mis teie arvate,
mis ütlete küll teie naene, kui mina
temale jutustaksin, mis sugustes kohta-
des teie minuga Wienis käisite?

Wilhelm (ehmatades). Aga inimene -!

Hans. Ahah! (Rahulikult.) Kas teie
minu kosimist oma abikaasa juures toe-
tada tahate?

Wilhelm. Aga mõtelge üneti järele -!

Hans (sala õhvardades, rahulikult). Kas
tahate minu kosimist toetada?

Wilhelm. Aga -

Hans (vähe teravalt). Kas tahate
minu kosimist toetada?

Wilhelm. Nujah, minu^{oi}gi pärast! - Aga
pidage oma suu meie -

Hans. Tüie!

Wilhelm. Meie marimise võitlusest Wienis!

Hans (õlgasid kehitas). See sünnib just
teie oma tegususe järel!

Wilhelm. Suatan!

Hans. Kuidas ??

Wilhelm. Hõia küll! Ma tahan teha,
mis ma võin! aga teie ei tohi ise mi-
dagi ette võtta, enne kui mina teid
kõsen!

Hans. Siis võiksin ma kaua oodata!

Wilhelm. Ei, ei - ilma naljata - minu
naene on nimelt natukene - iseäralik-
temal on mõnikord kentsakad mõtted -

Hans. Aha! - Kentsakad mõtted!

Wilhelm. Ja siis ei tohi temale mitte
vastu rääkida, muidu läheb tema när-
viliseks, saab põõvalu ja veel muud
häda!

Hans. Hm! Mõistan!

Wilhelm. Selle pärast oleks kõige parem,
kui minu naene teid esiootsa sügugi

näha ei saaks^{on}. Ma katsun kas ma
mitte seda teeret asja temale - (sünda
kaelühtusega) nü ääriiveri-mööda
selgeks teha ei saa.

Hans (kordab lühtust). Ahah! Nii -
ääriiverimööda!

Wilhelm. Koh, siis minge nüüd - olge
nü hääd! Ta võib iga silmapilk tulla.

Hans (rüütades). Kas ma siis tõesti
teie poole loota võin?

Wilhelm (lahkelt). Aga muidugi! Oo-
dake, kuni ma teid kutsun, ärge enne
enmast temale näidake! (Koputab te-
male naeratades öla poole.) Küll siis
kõik hästi läheb!

Hans. Ma loodan seda, väiapapa!

Wilhelm. Muidugi! (Koputab lahkelt te-
ma põse poole.) Minu armas väimehe-
kene! (Teda nähtpidi ukse poole viies.)

Küll teie juba minu naesele meeldite!

Haahaha! Teie olete ju alati nüsugune
kenda inimene!

Hans. Kas pole tõsi? Haahaha!

Wilhelm (torkab temale sõrmega küljesse)

Tss! Hahaha!

83.

Mõlemad (naeravad ikka enam ja enam, vaarikivad häkitselt Adelheidi ilmumise juures, on nähtavalt kohmetud.)

7. etendus.

Endised. Adelheid. Klara.

Adelheid (keskelt, jõiab ukse poole seisma, vaatab imestusega naerjaid). Mis süüsiin öieti on?

Klara (võtab kübara ja kraeja lähes ära).

Wilhelm. Tuhot ja tuline!

Hans (kumardades). Wabandage, auulik proua!

Adelheid (imestusega). O - pole wiga!

Hans (nagu enne). Ma tahtsin just parajasti minema hakata. (Tahab ukse poole minna, aga Adelheidi etteastumise läbi on ettepoole summitud tulemas)

Adelheid. Lubage, kellega on mul aam?

Hans (agaralt). Muidugi - muidugi - ma võtan enesele luba -

Adelheid (wõiga imestades). Kuidas?!

(üks samm ettepoole.)

Wilhelm (kohmetult). Ah, jätta nüüd,

Adelheid! Sel härral on rutt!⁸⁴

Adelheid. So - so!

Wilhelm (agarsalt). Ja, ja! Tema on
nimelt - kas tead - see ei ole mitte nii
lihtne -

Adelheid (astub pikkanööda kuni ette).

Hans. Ei, see ei ole mitte nii lihtne!

Ma tulen nimelt -

Wilhelm (väga kohmetult). Ta tuleb ni-
melt sellepärast, et tema -

Hans. See tähendab - öieti, sellepärast,
et teie mees -

Wilhelm. Jah, et mina - see tähendab -
juba - väga ammu -

Adelheid. Ma ei saa sõnagi aru -! Mis
teie soovite, mu härra?

Wilhelm (Hansu selja taga, tõukab
teeda solaja, tassj). Ärge västu rääki-
ge!

Hans (naeratab häbelikult). O - mina -
mina soovin - mina soovin teile õnne
teie jubelipäeval - sellel itusal pidul,
mis sinult vähestele surulikkudele iga
kahekümne viie aasta järel osaks saab!

Andku jumal, et teie veel kakskümmend
müis-astat rahulikult koos elada ja
rõõmsalt oma õndsale eluõhtule omaksete
keskel vastu sammuda saaksite!

Wilhelm (publikumile). Seda on ka põha
õppinud!

Adelheid (imestusega). Ma tänan teid,
minu härra, aga kes teie olete ja kui-
das teie siia saite?

Hans (wäga ruttu). Raudteega!

Wilhelm. Ah-!!

(Waherag)

Hans (hõrkab Wilhelmi ette). Teie abi-
kaasa oli nii lahke ja kutsus mind
sida.

Wilhelm (nõuuta). Mina?! - olete teie-

Hans (hõrkab teda salajas). Arge aga
wastu rääkige!

Adelheid (aimates). Sina oled -?

Wilhelm (lahkelt). Ja, ja! Muidugi!

Äga's tema muidu siin ei oleks! (hõrva-
le) Wõrukael!

Adelheid (wahib Hansu terawalt). Jumelik!

Wilhelm. Aga ära selle härra seega

Kaunimini müda! Ta peab ruttama,
muidu jääb ta rongi peäle hiljaks!
Adelheid (väga ruttu). Teie tulete väl-
jastpoolt?

Wilhelm. Jah - jah! Teine tuleb väl-
jastpoolt, kui ta tuleb!

Adelheid (jääle käies). Ja minu mees
kutsus teid?

Hans (kartlikult). Jah, muidugi!

Adelheid (astub mõlemate keskele, rõõm-
salt). Siis olete teie ju - (nikutab mitu
korda pääga.) Eks ole?

Hans (arusaamata). Mis-?

Wilhelm (inestusega). Mis sa arwad,
Adelheine?

Adelheid (rõõmsalt). Harjake nii pal-
ju kui teie tahate, ma saan kõigest
aru!

Wilhelm. Noh, kui sa kõigest aru saad,
mis ei aita salgamine midagi!

Adelheid (väga rõõmsalt). Minu aimdus-
wahib Hansu; Hans seisab kohmetult;

Wilhelmile. See ta siis on! Andke minu
le oma käsi, noormees!

Hans (teeb seda). 87.

Adelheid. Ei, tulge minu rinnale! (Wah-
jutab teda enese vastu.) Olge südamest
terwe tulemast!

Hans (inestades). Aga, armuline proua
- see tormiline - lahke wastuwõtmine -
ma inestan wäga!

Wilhelm (naisama). Mina kah! Siinul
ei ole siis midagi selle vastu, kui tema
Adelheid. Mis minul siis selle vastu
peaks olema? Sa tead ometi, kuidas
mina igatsen teda tundma oppida!

Wilhelm (arusaades). Kuidas siis? -
Mis siis? Keda siis?

Hans (ette heites, Wilhelmile). Näete
nüüd? (Adelheidile) Ja teie abikaasa
ütles mulle, et teie sellest asjast midagi
teada ei taha?

Adelheid (naisama). O! Seda wõisid sina
teha? Mis pidite teie minust arwama,
mu armas - (arusaalt) „poeg“ - kui
kohin ütelda?

Wilhelm (mõistab, ehmatanult). Ha!
(Wahib arusaamatalt mõlemate otsas)

38.
Hans (viisakalt). Olge nii häa! Ma ei soovi ju midagi muud, kui selleks saada!

Adelheid (roõmuja). Teie olete seda juba! Minu südames olete teie see juba ammu. Ega teil raske ei ole mind „emaps“ nimetada?

Hans. Kuid teie abikaasa —

Adelheid. Nimetage aga teda „isaks“! Täno sest päevast jälle piinab ta seda nime ära teenida. Eks ole, Neuendorf, sa piinad seda ära teenida?

Wilhelm. Mina? — Ojah — ma olen juba ära teeninud — (kõsas) kakskümmend viis!

Adelheid (õrnalt). Jateie peate minus oma teist ema leidma, kes oma kohused tõsiselt täita tahab! (Tõsa Wilhelmile)
Tõre noormees, see mii poeg! (kõsatab tema otsas)

Wilhelm (vihaselt). Jaa!!

Adelheid. Ma ei oleks sugugi arvata väinud, et ta nii suur on! Ma imestan väga!

Wilhelm (naagu ülevat). Mina kah!

Adelheid (hõnalt). Tema on minu nina!

Wilhelm (hõnalt). So?

Adelheid. Ma arvan, ta saab minule veel
väga armsaks — (õnnelikult) minu poeg!

Wilhelm (vihastelt). Jundas võtku! Ta ei
ole mitte minu poeg ja ei saa selleks ialgi!

Adelheid (hõnalt). O! Mu armas, nüüd,
kus ma teda näinud olen, nõuan ma, et
ta selleks saaks! (hõnalt) ja annan sulle
nõuu, selleks tarvilisi seaduse nõudmisi
ruttu täita!

Hans (Wilhelmile). Waata õieti! Tema
juhib vastu ja ajab kõik sinu vaese
ema kaela! See on ju väga kena!

Wilhelm. Seda ei jõua ma enam ära
konnatada!

Hans. Ära aja vastu värgi, isakeene!

Wilhelm. Ma lähen hulluks!

Adelheid (hõnalt). Hääne emmast!

Tahad sa kõike korraldada — või mitte?

Wilhelm. Aga see häbi — mis ütlevad
inimesed?

Adelheid (nagu üleväl pääle käies). Kui
sa selle naest-rahva viltsuses maha jätsid,

Kas ja siis ka küsivad, mis inimesed selle kohta ütlevad? (Pölastuseja) Ah! - (Närviliselt) Ma polemsind, Wilhelm, jätta meid nüüd üksi!

Hans (hääs tujus). Ja, jätke meid nüüd üksi, Wilhelm! Ma usun (Adelheidile) neie kahekesi saame teineteisest palju rohkemini aru!

Adelheid (pareb õnnelikult koe südame hääle). Minul on selleks kõige parem tahtmine!

Hans (tema viisi). Minul kah!

Wilhelm (vihaselt enese ette). Nüüd panen ma sinu revolööri laengusse! (õra õra trappa)

8. etendus.

Adelheid. Hans.

Adelheid (räga lahkelt, palub istuda). So! Nüüd jutustame teineteisele kõik südame päält ära!

Hans (rõõmab istet). Jah, jutustame kõik südame päält ära! Teie olete nii lahke minu vastu, armuline proua-

Adelheid (naerdes). Ära!

Hans. Stimuline emä, et mina sõnu ei
leia oma tãnu awaldada!

Adelheid. O, ma pean teid tãnama, et teie
tulite! Aga jätame selle kãnge ja wõõra
„teie“ ja ütleme teineteisale „sina“! mis?

Hans. Olen sellega südamest nõuus!

Adelheid. Olgu siis nii! Sa ei wõi sugu-
gi arwata, kuidas ma nõuus olen, et
sind õieti koõd tundma õppida wõin!

Hans (tagasihoidlikult). O, ei ole põhjust!

Adelheid. Minu mees on sinust õieti
harwa rãõkinud. Teie olite wist ainult
lühikest aega teineteisega koos?

Hans. Ja hoopis lühikest!

Adelheid. Sa igatsesid wist - wãga tema
jãrele, kui ka sinust lahkus?

Hans. Tema jãrele - õieti wãhem!

Adelheid. Ma ei wõi ka seda sinule
õieti pohaks panna. (wãikene wãhesõõg)
Sa tulid wist niid otsekõne Salzwedelist,
eks ole?

Hans (imestades). Salzwedelist -? Mitte
jãris; õieti Wienist.

Adelheid (huvitusega). Wõi Wienist! -

92
Aga harilikult ilasid sa vist inka
oma sugulaste juures?

Hans (kindlusega). Jah muidugi - harilikult, jah!

Adelheid. Sa näed tõesti väga kena wälja!

Hans. O, tänan väga!

Adelheid. Sinu sugulaste käsi käib õieti hästi?

Hans. O jah, nende käsi käib alati hästi!

Adelheid (wäga laialt). Ütle õieti!

Hans (wäga tähelepanes).

Adelheid. Kas see kliima Karpotide mägedes ei ole mitte väga palav?

Hans (ehmatanud, kogeledes). Kliima? - Karpotide mägedes? - O, ma ei arwase seda mitte! (Enesele) Siin on minul paravam! (Pühitab kiigi otsesiselt.)

Adelheid. Nujah, muidugi! Harinemine tähendab ju väga palju!

Hans (nihutab tooli tagasi poole). Ja see tähendab väga palju!

Adelheid. Ja kuidas on siis õieti inimesed seal all pool?

Hans. Jah, inimesed - söial allpool -
need on - need on nü - jah, seda on raske
ütelda!

Adelheid. Ah - ma mõistan!

Hans. See rõõmustab mind!

Adelheid. Kas tead - Kui minu mees sind
mitte ei oleks kutsunud - Kas tead, mis
ma siis oleksin teinud?

Hans. Ei!

Adelheid. Ma oleksin ise Karpaside mä-
gedesse reisinud.

Hans. Ahah! - (Rohutult.) Sellele, kes neid
ei tunne, rõivad nad ju kannis kenad olla!

Adelheid. Ja siis oleksin ma sind koosa-
toonud!

Hans (nibkub kaugemale). Märga lahke!

Adelheid. Minu tütar oleks muidugi
kassa sõitnud.

Hans. Nora?

Adelheid (naturaalsetes). Nora jah!
oled sa temaaga juba rääkinud?

Hans. Muidugi!

Adelheid. Ah!

Hans. Ta röttis mind ju vastu.

94
Adelheid. Ja kuidas ta sinule meeldib
Hans. O, ma olen vaimustatud tema
lahkusest, tema kenadusest, tema -
Adelheid. Sa võiksid teda armastada?

Hans. Kes võiks teda näha - ja mitte
armastada? - Mina -

Adelheid. Rõõmustab mind väga! Aga
jätame Nora ja rõõgime sinust.

Hans (ohates). Hää! Rõõgime minust.

Adelheid. Ah, kui kahju, et sa mitte juba
lapsepõlves meie juurde ei saanud!

Hans (suure imestusega). Lapse põlves? -
Lis, kui ma veel nii väike olin? (Ta =
hendab suunist äras)

Adelheid. Jah! Sul oleks meie juures vist
väga hääd olnud!

Hans. Kahtlemata! - Aga emma emma
juures ei olnud mul ka just mitte väga
halb!

Adelheid. Nujah - esiotse, - aga pärast -
poole -

Hans (imestusega). Pärast poole?

Adelheid. Ma tahan ütelda, kui sind väe-
sekest see õnnetus tabas.

95.
Hans (nihkub emale). Mind?

Adelheid. Sind jah!

Hans. Kuidas nii?

Adelheid. Noh, Kuule siis -

Hans. Missugune õnnetus?

Adelheid (halehalt). Noh, Kui taevane isa sinu ema ära oma juurde rööpis.

Hans. Hoja lubage õnneti -! Minu ema elab ju! (Nihkub kaugeemale; on niiskunnise- ga ühest näitelava äärest teiseni jõudnud.)

Adelheid (Kargab piisti, ehmatanult). Ah- ta elab?!

Hans (ühtlasi üles tõustes). Jumal tänatud - jah!

Adelheid (pohameelega). Ah! Ah! Noh!

Sellest meie veel räägime! (Kõnnib ärita- tult idasi tagasi.)

Hans (näitab kartlikult tema otsaesise pääle.)

Adelheid (jäeb otse tema es seisma). Kus ta on?

Hans (istub, näitab põidlagaga üle õla, väga ehmatanult). Tääl teisel pool!

Adelheid. Aha! - Kargatides! (Astub emale.)

Hans (enesele)⁹⁶. Pöörane mõte! See ei
saa rist Karpatiidest enam lahti! / Teie
sõnuga otsaesisel kiivim. Pärast arust är
(Raputab pööd.)

Adelheid. Või ka veel Wienis?

Hans (raputab pööd).

Adelheid. Noh, kust ta siis on?

Hans (naagu üleval). Noh, sääl - teisel
pool - teisel pool!

Adelheid (i saan aru).

Hans. Sääl teisel pool - üle mulitsa nõo
rastemajas!

Adelheid (ahmatanult). Mi-is-?! - Tema
ka siin?!

Hans (lahkelt). Noh, muudugi! Tema pid
ju minu pärast sinuga rääkima.

Adelheid. Teiega!

Hans. Patun vabandada! (Kohmetult) Teiega!

Adelheid (Kohmetult). See on ometi -

Hans (vabele). Nüüd ilmaaegu? Kus teie
mind nii lahkesti vastu võtsite, on see
ilmaaegu! Aga tutvaks võin teida ometi
teiega teha. Marutthan ja toon ka
süa, kui teie lubate?

Adelheid (kõhewahel. Wäheaeq. Liis julgesti).
Jah! - (Terawalt) Ma tahan neid - (enese-
le) mu sund vastu panna! (Waljult) Tõoge
ka siia!

Hans. Ma ruttan! (wabastatult) Juma-
lale tänu! (Ruttu ära.)

9. etendus.

Adelheid. Wilhelm.

(Wäheaeq.)

Adelheid (üksinda, kõnnib äritatult edasi-
tagasi). Ah! See naesterahwas elab! (Häält
tõstes) Tema on siin! - Ma saan teda näha!
(Tõstus wäsinult) Ah! Maci tea mitte! See
käib üle minu jõuu! Iwennu pääle ei oleks
ma mitte pahane saanud olla, mitte paha-
ne olla kohtunud! Aga et ma oma mehe
poja emale vastu minema pean - oh,
juba see mõte on hirmus!

Wilhelm (ettewaastlikult ust awades ja peäd
sisse pistes). Kas ta juba ära läks?

Adelheid (tõuseb juški, pahaselt). Ah! Läääl
sa oled!

Wilhelm (astub ettepoole, wäga lahkelt).

Noh, Adelekeni, ajasite lõbusasti juttu?

98.
Adelheid (astub Tema ette, kasa rimpa
pääle risti pannes).

Wilhelm. Kuidas ta sinule meeldib - see
närides) noormees? Hehehe! Idena ini-
mene - mis? Ihusate kommetega - mis?

Waga arusa viisiga, mis? - Kuidas
sa arwad?

Adelheid (jõlgitusega). Ph!

Wilhelm. Ah, ta ei meeldi sinule mitte?
Ja, kas tead - minule õieti ka mitte -
üks vastik inimene, niisuguse inetu vii-
siga - mis?

Adelheid (torkavalt). Tema - ema meeldib
sinule vist paremini?

Wilhelm. Tema „ema“? Missugune ema?

Adelheid (uurides). Sinu lapse ema?

Wilhelm (häastujus). Ah, seda lugu sa
arwad? Noh, lase surmuid puhata!

Adelheid (valjult). Wilhelm! Ma tean
kõik!

Wilhelm. Ah sa jumal!

Adelheid (pahaselt). See naesterahvas
elab!

Wilhelm. Aga kui ma sulle juba -

(Liit põiale väga rutuline mäng.)

Adelheid. Wait! - Saei saa mind mitte petta! See naesterahvas elab! Sinu poeg ütles mulle seda ise!

Wilhelm. See inimene on minu kurivaim!

Adelheid. Miss oled sina mind petnud?

Wilhelm. Aga -

Adelheid. Selle pärast, et sina seda naesterahvast ikka veel armastad!

Wilhelm (pahaselt). Ma ei mõtlegi selle põiale!

Adelheid. Ära solga!

Wilhelm. Ma ei mõtlegi selle põiale!

Adelheid (rahulisemalt). Noh - häa küll! Saame näha, missuguse näoga sa tema-le vastu astud!

Wilhelm. Skuidas nii!

(Kõlilitatakse)

Adelheid (pilgates). Ole omegi rõõmus, sul tuleb ju magus jälle nägemine!

Wilhelm. Ma ei saa sinust aru!

Adelheid (pilgates). Ei? (Äritatult.)

Kas sa tahad mind uskuma panna, nagu ei teaks sina mitte, et see naesterahvas.

siin on?

100.

(On kuulda, kuidas näitelasa taga räägivad: Giselat, Hans, Nora.)

Wilhelm (väga hirmutatult). Siin?!

Adelheid (tõrkivalt). Siin poeg on ta sulle kaasa toonud!

Wilhelm (väga äritatult). Täevane isa! Oia kihvitatada võiksin ma selle inimese!

10. etendus.

Endised. Nora. Giselat. Hans.

Nora (põh. p. keskelt, teeb ukse lahti). Olge nii lahke, siin on minu vanemad!

Giselat (astub ette; tubli ja terve, 40 a., eluvõimne, lahke ja hääsüdamealine, räägib palju ja ruttu, selgelt, Wienist pärit, nut moodi riietes). Mul on arm!

Nora (astub sisse, läheb ema juurde).

Adelheid (raatab Giselat pääle kohmetult).

Giselat (raatab inestades Nora ema pääle).

Hans. Wabandage, armuline proua, et meie nii julged oleme! See siin on minu ema!

Wilhelm (kõrvale). Nüüd lähneb asi ilusaks!

Adelheid (nõnnilikult). Väga rõõmus!

Hans (tutvustades). Proua Neuendorf!

Gisela. Väga rõõmus, et mul on teie-
ga tuttavaks saada, väga rõõmus! (An-
nab kätt.)

Adelheid (nagu üleval). Rõõmustab mind ka!

(Näitab Wilhelmi poole, teravalt.) Minu
meest te vist küll juba tunnete?

Gisela. Ei ole mitte mees!

Adelheid (nagu üleval). Wigurdaja!

Gisela (kätt andes). Tere, härra Neuendorf!

Wilhelm (alla andlikult). Tere, tere!

Gisela (täheendusrikkalt). Minu poeg on
minule väga palju - "armast" - teist
raõkinud - teie olete aja ka peenikene!

Wilhelm (vihaselt Hansu poole vaadates). Vä-
ga lahke!

Hans (naerab).

Gisela. Ja siis veel teie tütrest - o, see on
misugune kena ja armas laps! Esimese
nägemise juures peab teda juba armasta-
ma hakkama! Nii meeldib on ta! Aga
seda on tema teist pärinud, armuline proua!

102.
Adelheid (paneb Wilhelmi tähele). Wõõga
tõnulis.

Gisela. Tema teeb oma mehe kord küll
väga õnnelikuks. Millal siis pulmad
sihti tulewad?

Adelheid. Ah, sellega ei ole veel ruttu!

Nora (ette heites). Aga manina!

Adelheid. Kas sa ei taha mitte tõga
sohva pääle istuda, laps?

Gisela (hõõsündamihiliselt). Jah, lapsed,
istuge sohva pääle! Teie lubate õieti,
et minu poeg teie tütreaga juttu ajab?

Adelheid. O, elge nii hääd!

Kano (näitab Adelheidi pääle, siis oma
otsaesise pääle). Õttewaatus, manina!
(Idohmetuse rõhkega.)

Gisela (pääga lüües). Tean juba!

Wilhelm. Taewakene! Ma võin ehk ka
natukene sohva pääle istuda!

Adelheid. Ah, ei, mehekene - jää sina
õõga siia!

Gisela (tuleb tagasi). Jah, nu armas
Muendorf, jääge teie õõga mie juurde!

Adelheid (naise ette). Armas!

Gisela. Nüüd, kus ma juba kord siin olen, tahan ma koh midagi teist saada!

Adelheid. Ah!

Wilhelm. Pü! } (Korraga).

Gisela (otsekoheselt). Kuulge, ta on ju ikka veel päris ilus mees! Kas teie siis mingi armukade ei ole? Mis? - Hahaha!

Adelheid (haavatult). Levin ei ole ma seda veel mitte!

Gisela. Noh, kuulge! Nisugune kena mees on kardetatav - seda peab iga naesterahvas ju armastama harkama! Hahaha! (Tõukab naerdes Wilhelmi külge.)

Adelheid. Jaa naesterahvas? Näib küll nii olevat!

Gisela. Ärge ometi nii rõõrastage, mu armas! Kui nisuguses lähedas ühenduses oldakse, nagu meie -

Adelheid (hirmuga). Ühenduses?!

Gisela. Noh muidugi, meie oleme ometi nagu sugulased!

Adelheid (väristades). Kui häbemata!

Gisela. Kas teate, ütleme meie ka üksteisele

"sina"!

Wilhelm (osavõtmata). See juhtub veel!

Adelheid (kohmetult). Ma ei tea mitte-
gisela. Teie olete väga armssad inimesed -
küll meie varsti teineteist mõistma
hakkame! Kas teate, kahjuks ei saa
ma oma pojaale suurt kaasavara an-
da, oiga tema on viik ja tubli mees, kes
oma naese vist õige õnnelikuks teeb.

Wilhelm (oigab).

Adelheid (rahulikult). Ah! Teie tahate
temale naist võtta?

Gisela. Noh, muidugi! Paremat naist
ei leia tema enesle iluüldse mitte!

Wilhelm (meelt ära heites). Aga ta on
ju liig noor! - (Lähneb par: poole.)

Gisela. Ah mis! See noorelt abielusse
heidab, see seda ialgi ei kahetse! Laps-
sed armastavad teineteist ja kui teil
muidugi selle vastu ei ole -

Adelheid (rahulikult). Mis meil siis selle
vastu peaks olema?

Wilhelm (nagu oleksivad tal mõtted
laaskile). Ei, ei, ei!

Gisela. Koh, siis! (Flutsab) Lapsed!
Lapsed! Tulge ja võtke üksteisel ümber
kaela kinni - meie paneme teid paari!
Hans. Koige suurema hää melega!
(Kaelustab ja suudleb Norat.)

Nora. Ah, minu Hans!

Adelheid (tarretanult). Mis?! - Meie
Norat tahab ta?!

Gisela (õnulikult). Kas ta tahab?

Siis vaadake ainult! Ei, kui õnne-
lik ma olen! Tulge aga, armuline
proua ja laske ennast kaelustada!

(Wilhelmile) Ja tee koh, Wilhelm!

Wilhelm (naaguileval). Ei, ei, ei!

Gisela. Ah, muule nüüd! Ära ole õnne-
ni kohmetu, wana onnel! (Suudleb ja
kaelustab teda)

Adelheid (minestab ära). Ma näen ton-
tisid! Ahh!!

(Esseeie langeb ruttu)

Kolmas vaatus.

Nedsamad näiteseinad jne.
Mäng on järgmisel hommikul.

1. etendus.

Klora. Wilhelm. Nora. Tära. Jenkert.

1. Esirüü tõuseb võimalikult aegumööda.
 Näitelava jääb ajotsa silmapilguks tühjaks.
 (Väikene vaheaeg.)

Klora (tuleb pah. poolt, keskelt sisse,
 kannab väikest tšeebrett, selle peal klaas
 mett, 5-6 tükki suhkru, tšee lusikas, ja
 limonadi pulber (Brausepulver). Armu-
 line härra!

Wilhelm (näitelava taga kriiakudes).
 He?!?

Klora. Siin on tee rohi!

Wilhelm (näitelava taga). Lõuna peäle!

Klora (paneb kirjut. lõuna nurga peäle).
 Jah, armuline härra! (Pahabära
 minna. Väheaeq.)

Wilhelm (Kui Klora näitelava keskele
 on jõudnud, astub välja, kinniseotud päa-

ga, soll Koelars, wiltkingad jalas, oökües,
oigab). Oh!! (Tõnu Kräöksudes) Kas
minu abikaasa juba üleval on?

Klara. Ei, ta on veel pikali. Tema när-
wid, wõi närwid, wõi kudas neid kutsutak-
se, on rippes!

Wilhelm. (halusalt). Au! - Sa rummal
inimese loom! - Kas ta veel siin ei olünd?

Klara. Kes?

Wilhelm. Taevas-tule appi! - Kirjakandja!

Klara. Ei.

Wilhelm. Kui tema tuleb ja minu jaoks
kirja toob, "Kõrgemaailise härra Wilhelm
Neuendorffile, ehitaja meistrile" - siis tood
sina tema otsekohse minu le tuppä!

Klara. Kirjakandja?

Wilhelm. Kirja! Rummal kana! - ja
nüüd tehke, et teie wälja saate!

Klara (pää. kätt keskele ära).

Wilhelm (oigab). Oh! Oh!

Klara (näitelawa taga, pääle selle, kui ta
ukse kinni löi). Ei, niisuguline!

Wilhelm (astub kirjutuslaua juurde,
tõstab veeklaasi sinu juurde, waatab selle

juures kogemata^{240.} aknast välja, ehma-
tab, paneb klaasi jälle louna peäle).
Ha!! - Lööd ta seisab jälle akna juures
- see häbemata krants, see minu poeg!!
(Wiskab noa louna peäle, iseenesele.) Minu
poeg!! (ohkab) Kui müüd veel minu
poeg võtja Salzwedelist tuleb, siis on
mind kaksikud! (Naerab vihasele) Kui
lahkesti ta teretab, see häbemata võ-
ruskall! Ta teab, et ma teda välja
visata ei saa! Ta võiks või minu
naisele kõik meie lõbusõitude lood
ära jutustada! (Skwardab rusikaga
teisele poole.) Lina - sina - krokodil! -
Ta naerab veel! - oot! (Laseb rullo
maha, siis kumardab akna poole.) Bäh!
Nora pah poolt, rõhutult). Tire hommi-
kut, papa!
Wilhelm (naagu emme) Bäh!
Nora (imestades). Mis sa sääl õieti
teed, papa?
Wilhelm (pöörab emmast ehmatades
ümber). He? - Ah, sina oled, laps!
(Asub rohu juurde.)

Nora (tahab ruloost üles tõmmata).

Kas sa ei pannud tähele, Kas proua Rhoden juba üleval on?

Wilhelm (valjult). Kas olla, maas!

Nora. Aga papa, sin on nii pime!
(Läheb tasa pah. poole.)

Wilhelm. See on ükskõik! Sa tahaksid
vist üle mulitsa teisele poole wigurdada
- oia - - ei, minu - meie - - (vihaselt.)

Pagan rotku! Sellest ei saa midagi!

Nora. Aga papa, ole suieti hääd!

Wilhelm. Ma ei taha aga mitte hääd
olla! Ma ei taha üldse sellest enam
midagi kuulda! (Lagab ägedalt-pulbrit.)

Nora. Aga Hans on ju minule suieti
kihluse-õnne juba andnud!

Wilhelm. Anna see temale tagasi!

Nora. Ja -

Wilhelm. See tähendab: ei!

Nora. Sa tahad meid halastamata
lahutada, aga mina ei jäta teda!

Jenkert (pah. poolt keskest, Kassiahas-
tuses, väga venitades). Hemmikut!

110.
Wilhelm (pahaselt). Hommikut, Jennert!
Nora (naisama). Tere hommikut, onu!
Jennert (vaatab Wilhelmi). Kuidas sa
välja näed! Mis sul viga on?

Wilhelm (jook). Päevaku!

Jennert. Minu pääpõrisel kah! Terve
öö otsa ei ole silma kinni saanud!

Wilhelm. Mina ka mitte! - Mis sa siis
oieti tahad?

Jennert. Lase mind ka natuke juma!

Wilhelm (annab temale klaasi). Läh!
Mis pärast siis sina mitte ei maganud?

Jennert (poole häälega). Kõr tead, eila
jõin ma kuus kannu õlut ja seda ei
jõua ma mitte kanda!

Wilhelm. Mis - kannused?

Jennert. Ei, õlut!

Nora. Onu, kas tädi sind eila veel kätte
sai.

Jennert (põske hoides). O - ma tänan!

Nora. Tä oli põhane sinu poole?

Jennert (haledalt). Seda ma märkasin!

Wilhelm (imestusega). Mis pärast?

Jennert (häbilikult). Sellest jutustan

ma sulle teine kord. ""

Nora (terawalt). Aha! - teinekord! See tähendab Nora, tee it siit minema saad!

Zenkert (naagu üleval). Ei, kus sa nüüd sellega lähed!

Nora. Ah, jäta! Mehi ma juba tunnen!

(Pääd raputades.) Finelikka juttusid olen ma sinust kuulnud! - Noh, sina meest kaswatan ma paremini! (ära pah. p.)

(Waheaq.)

Wilhelm ja Zenkert waatawad teineteise sõnata otsa). Just kui ema! - Etga mis juttudest "Nora siis õieti rääkis? Mis?

Zenkert (astub Wilhelmi ette, hoiab käed selja taga, nikitab haledalt paar korda pääga, siis ette heites). Sinu pärast olen ma nii sisse kukkunud!

Wilhelm (arusaamata, imestades). Kuidas nii?

Zenkert. Sinu väljameeldud - wigwiga!

Wilhelm (unibusklikult). He!

Zenkert. Ma proovisin teda ka!

Wilhelm (ehmatades). Kas sa siis - ?

Zenkert. Sisse kukkunud olen ma!

Wilhelm. Aga sa lubasid minule ometi-

Zenkert. Mitte midagi wälja lubiseda!

Wilhelm. Na-?-

Zenkert. Ja, seda ei ole ma ka mitte teinud! Aga ma tahtsin seda ise ka kord katsuda -

Wilhelm (põnewusega). Noh - ja siis?

Zenkert. Raha olen ma ju saanud - (hoiab poske) aga - need tagajärjed!

Wilhelm (äritatult). Siis rõõgi ometi!

Zenkert. Ma luiskasin, et minul tütar on!

Wilhelm (ohkab). Ja minul poeg!

Zenkert. Nad wõiswad teineteist ehk ära wõtta?

Wilhelm. Ära tee rumolaid wälja, asi on tõsine!

Zenkert (rõhutult). Kahjaks küll! Mõtle ometi - minu naene tahab nüüd wägisi tütar näha saada!

Wilhelm. Oh, seda ma juba tunnen!

Zenkert. Noh, kui sa teda tunned, siis wõid sa teda ju minu naesele näha tunda!

Wilhelm (teeb pahase liigutuse).

Zenkert. Oleks mul vähemalt pilt temast naesele näidata! Kas sa ei või mulle mõnda anda?

Wilhelm (pahandatult). Mina!! - Ole nii hõõ ja jätta mind oma petmistega rahule! Minul on omadega - iseenesega juba küllalt tegemist!

Zenkert. Aga sina soovitasid ju minule oma väljamõeldut vigurit?

Wilhelm. Ei ole mul veeldegi tulnud! - Sa peaksid üleüldse hõõnema, et sa nii kaugele võid minna ja börsi poole mängida!

Zenkert. Jah, jah! Kas sul ei ole minu jaoks pilti?

Wilhelm. Minul ei ole ühtegi pilti! (Pahaselt) Paris kuudmata! Niisuguse petja, nagu see härra Wotja on, lased sina eneselt oma vandrõuse aravõtta!

Zenkert. Jah, see on õige!

Wilhelm. See on õieti ruumal! } (Korraga)

Zenkert (rõhutult). Eks ole? (Hüvitades)

Mis ma küsima pidin - Kas sa temale need 300 marka saatsid?

Wilhelm (lööb enesle otsa ette). Põhont
Seda olen ma hoopis ära unustanud!

Leinkert (kergemalt). Täevale tänu! Siis
on rõõmalt seegi päästetud!

Wilhelm (undishinnuliselt). Kluidas nii?

Leinkert (tähtsalt). Mõtlesin et
õhtu saan ma telegrammi, et ka viie-
kümmetuhande margaga plehku on
põnnud!

Wilhelm (tarretanult, väike rahueg,
näga rõõmsalt). Ple-plehku-pleh-
ku põnnud?! Hurra!! Kas see ka
kõsi on? - Tule mu rinnale! (Wõtab tema
imbert kinni.)

Leinkert. Kõhoh?

Wilhelm. Näita minule seda telegram-
mi! (Wõtab salli ära) Seda pean ma
se nägema!

Leinkert. Jah! (otsib taskutes.) Kus
ma siis ta -- kannata natuke - seda
olen ma kuhugile unustanud - olin eila
õhtu jõgimajast tulles natuke väsinud

Wilhelm. Seda võin ma arvata! (Wõtab
päakõite ära) Juuise loom! Telegrammi

jean ma saama! Kullasse lasen ma ta
kõita! Sa võid minu käest nõuda, mis sa
tahad!

Zenkert. Anna minule üks pilt!

Wilhelm (tõmbab kirjutuse lina suhvi lahti).

Hää! Võid saada! Kas või terve tosina!

(Wõtab teda õlast ja raputab teda) Aga
telegramm! Telegramm!

Zenkert. Hää küll! Ma toon ta sulle!

Wilhelm (otsib suhvis). Ei, ma panen
ennast kõhe riidesse, siis tulen sinu poole
kaasa! (Otsides) Aga mis ma siis sinule
jean andma? (Leiab pildi esimesest
raatuses) Oh - Barrison kõlbab ka!

Looh - siin on sul pilt! (Annab)

Zenkert (hõuseb piisti). Täna väga!

(Wõtab pildi) Pagan võtku! Sellel on aga
vähe riideid seljas!

Wilhelm. Need on ujumise riided! See on
nii vähe riideid moorus!

Zenkert (hirmukalt rahtides). So - so?

2. etendus.

Endised. Hans. Klara. Pärast Adelheid.

Hans (elavalt). Tere hommikust!

116.
Wilhelm (pahaselt). See lähed oga nüüd
juba liiale!

Leukert (inestades ja pikuldaselt). Tere
hommikut - (vaatab suurte silmadega ja
Hansule otsa) härra -!

Hans (ennast tutvustades). Rhoden!

Leukert (niisama). Leukert!

Hans (naides). Ah - teie olite see teine?

Leukert (inestades). Teine? - Kuidas nii!

Hans. Noh, teie proua sai teid üla omie-
ti veel kätte?

Leukert (weel rohkem inestades). O, kätan!
Wäga kätte!

Hans. Teie teete oga ilusaid asju, vana
härra!

Leukert (inestades). Nohoh!! (Tasa Wil-
helmile) Huule, kes see siis on?

Wilhelm (pilastusega). Ah - keegi inie-
vone Wienist!

Leukert (väga inestamult). Wienist?! -
ja Wienis teavad nemad seda ka juba!?

Pääd raputades pah. poole keskele ära)
(väikene vaheaug)

Hans (wahib Wilhelmi).

Wilhelm. Ütelge õieti, kust teie selle
julguse võtate?

Hans. Teie ise kutsusite ju mind!

Wilhelm (imestades). Minu? - Teie kutsu-
nud?

Hans. Nujah! Siis ol' okna juures - kutsu-
site mind ühtelugu käega!

Wilhelm (vihaselt). Leda (rusikaga näi-
dates) nimetate teie kutsumiseks?

Hans. Aga miks teie siis nii pahane
olete, äiapapa?

Wilhelm (hüvitades). Äiapapa! - Aha!
Naeruväärt! - Minututart teie siis!

Hans (pilgates). Arvate teie?

Wilhelm. Jah!

Hans (raagusalt). Noh, siis tahan ma
kord teie proua käest küsida!

Wilhelm. Noh, siis olete teie aga ksiteel,
kui teie tema käest midagi loodate!
See peaks teil õieti juba selge olema!

Hans. Minul on hoopis midagi muud
selgeks saanud!

Wilhelm. So - ?

Hans. Jah! Teie ise ei ole meie lepingut

mitte täitnud! 118.

Wilhelm. Mis-?!

Hans. Ainult teie olete oma abikaasa
minu vastu üles kihutanud! Ma sain
sellest väga hästi aru. See ei ole mitte
ilus teist! Kui mina nüüd kätte kosuda
tahaksin—

Wilhelm (vihaselt enesele). Hõbimata
inimene! Noh, oota aega, kui minul te-
legrammi käes on, küll ma siis sulle
näitan! (Hõvasti, käega visates). Peh-
ke, mis te tahate, auustatud härra!
(Kindlalt). Arvate teie vast, et mina
oma naist kardoin?

Klara (avab pah. p. ukse, astub toe-
guvpidi ette).

Adelheid (näitelava taga). Ütelge, et
mina silmapilk tulen!

Wilhelm (läheb ahmatamult pikka aega
sammudega oma tuppa).

Hans (ukse poole pöördes, Klarale).

Klara. Jah, proua! (Hansule, ust
kinni pannes). Kas te kuulsite, tema
tuleb!

Hans. Huulsin küll! ^{119.} Kas te kõik nii ütlesite ka, nagu teie pidite?

Klara (tähtsalt) ja kuidas veel! Eilane härra tahab armulise prouaga hädaliste asjade pärast rääkida!

Hans. Wäga häa! - Olge nii häa - wõtku- (Annab temale raha) Ma tänan teid!

Klara (wõtab raha, ruttu). O, tänan, tänan wäga! (ära minnes) Missugune kena inimene! (ära jäh. kätt kiskes)

Hans (pöörab ennast ümber). Noh, härra Neuendorf? - (ümberwaadates) Kuhu ta siis jäänud on?

3. etendus.

Hans. Adelheid.

Adelheid (äranutetus, haiglane, rõhutatult), kasa rääkides pah. poolt). Põre hommikut, mu härra!

Hans (kümardab).

Adelheid. Tee soowite minuga rääkida?

Hans. Põre hommikut, armuline proua!

Stui teie nii lahke olesite ja paar silmapilku minuga seega wiidaksite!

120.
Adelheid (osavõtmata). O ja - miks mitte!
Olge nü häa! (Jstuvad). Ma ei tea -
siin on nii pime!

Hans (pääs pöördes). Ah - aknakardin!
Kui teie lubate - (Läheb ja tõmbab rulo
üles.)

Adelheid (rõhutatult enese ette). Ah, siin ma-
jas ei või mitte pime küllalt olla! Ma
täna! - Mis teie soovite, kui ma küsi-
da tahan?

Hans. Armuline prona! Et teie mind eila
nii lahkasti vastu võtsite, siis ei võinud
ma sugugi oodata, et teie nii väga selle
vastu oleksite, kui meie Norraga abielusse
heidame.

Adelheid (liigutatult). Aga mu jumal,
mul ei ole ju aimugi, et teie minu tü-
tart võtta tahate, muidu -

Hans. Muidu -?

Adelheid (naagu üleval). Muidu oleksin
mina - (õlgasid kehutades). Helderne aeg
see on ju päris selge!

Hans. Hm! Hm! (Horvade näitab otsa-
esisele pävale) Kappab juba jälle pävale!

121.
Adelheid. Tee isäraline seisukord meie
perekonnam vastu -

Hans. Kuidas?

Adelheid. Mis?

Hans. Kuidas teie arvate?

Adelheid (müritades). Ja - mu jumal -
minul on raske sellest rääkida - ma olen
ju teie isale tema süntes armuugi andeks-
andnud - aga -

Hans (väga imestades). Minu isale?

Adelheid (edasirääkides). Kõja süntesors-
jääd see ju ikka ja sellepärast - (vaeva-
tult). Tee peate ju aru saama, et tee
ja Nora abiellu pääle mõeldagi ei või!

Hans. O, ma mõtlen väga selle pääle!

Adelheid. Täevane isa! (Lõheh par. p; Kart-
likult). Need on need hirmsad tagajärjed!

Hans (kiindlasti). Meie armastame
teineteist ja ma ei saa mitte aru, mis-
pärast -

Adelheid (suure hirmuga). Täevao! (Lõob
meelt ära heites Käed kokku.) See on

ju võimata, et teie oma ise ära võtate!

(Langeb par. p. tooli peäle.)

Hans (kargab ehmatanult tema juurde, mitte karjudes). Minu ise?!

Adelheid (pöörab ennast kõrvale, käed ristiti, sõnalansumata enese ette vahtides, istub liikumatas).

(Suur vaherag.)

Hans (vaatab temale otsa, siis, arvusaades, teeb kohjotseva liigutuse kättega, peäd raputades). Armuline proua! (ohates.) Ja!

-Siis - jah, siis ei jää muud midagi üle, kui raske südamega jumalaga jätta!

Adelheid. Nii on õige, noormees! Ma kut-
sun ta siia! (Hoikab pah. poole.) Nora! Nora!

4. etendus.

Endised. Nora.

Nora (näitesinte taga). Mamma?

Adelheid. Tule siia! (Frööstides, Hansule.)

Olege tugev, noormees, ja - (kätt surudes) är-
ge tehke minu lapsel lahknemist liiga
raskest!

Hans. Muidugi mitte, armuline proua!

Nora (tuleb pah. p.) Mis sa soovid, mamma?

123.
(Zõnesele, kergelt ehmatades) Ah, Hans!
Adelheid (armsalt). Armas laps, see härra
on sinuga jumalaga jätku tulnud!

Nora (ehmatanult). Jumalaga jätku?!
Adelheid. Ja veel igavesti!

Nora (nuttes). Oh jumal!

Hans (lügutatult kõrvale pöördes).

Adelheid. Ära nuta, mu armas laps!

Nora. Kui sa selle kõige armsama kaotad, mis sul maailmas on, siis ei pea
veel mitte nutma?

Adelheid (lügutatult Hansule). Oh, et heie
isa neid pisaraid näeks! Kui vesikiivid
peaksivad nad tema hinge päale lan-
gema!

Hans (väriseva häälega). Armas Nora,
ole rahulik! Usu mind, minul on väga
raske sind maha jätta, aga teineteise
omaks ei või meie iolgi saada!

Adelheid. Waata, kallid laps, on niisuguseid
olusid, millede alla meie emast and-
ma peame! (waatab abitsides Hansu
pääle, wõtab mõlemate ümbert kinni.)

Oh mu lapsed!

124.
Nora (Kartlikult küsides). Mamma? -
Hans. Sa tunned õmeti Schilleri „Pruusti
Messinast“?

Nora (nuttus). Ah, mis see minule korda
läheb!

Hans (raskelt). Lääb armastavad kaks
venda oma lihaliisku õde ja üks neist
lööb armukadeduses teise surmaks.

Adelheid (murelikult). Ja! Tahad sina
vastutust oma põõle võtta ja meid
sarnase saatusse osalisteks teha?

Nora. Aga mamma, mis teie õmeti
räägite? Minul ei ole ju vendasid!

Adelheid. Üks õmeti! Kes teab - (pool-
teed enesele) võib olla veel rohkem!

Nora (imestades). Mamma! Sellest ei
ole ma ju midagi teadnud; - Kus see
vend siis on?

Hans (riivitades). See vend olen mina!

Nora. Sina? - Püü? - Sina - minu
vend? (vaatab küsides mõlemate otsa.)

Adelheid ja Hans (murelikkude nägudega
pääd riputades).

Nora. Ja mina laskisin sind enmast

undelda!

Adelheid. Nüüd mõistad sa ise, et teie tei-
netisest lahkumina peate?

Nora. Jah, nüüd ma mõistan! (Nutab.)

Meie peame lahkuma!

Hans. Meie peame lahkuma! } (Korraaja)

Adelheid (mõlematel ümber käimise rättes, lii-
gutabilt). Oh, minu värsed lapsed!

Nora. Ah, mamma, see on ju hirmus!

Adelheid. See tuleb nüüd kõik sellest sola-
jastest varjamisest! Aga sa oleksid ikka
vähe ettevaatlikum olla väinud!

Nora. Ega's mina ometi iga nooremähe
kõest küsida ei või: wabandage, kas
teie ei ole mitte nõnda ütelda, kaugelt
minu wend?

Hans (otsekohes). Ei, seda ei või teema
mitte!

Nora (haledalt). Ei, seda ei või mina
ju mitte!

Adelheid (mõttes). Ei, seda ei või teema
mitte!

Nora (Hansul ümber kaela käimise rättes):

Oh, mu wend!

(Korraaja)

126.
Hans (liigutusega rõõeldes). Oh, mu
kallis õde!

Nora. Jää jumalaga!

Hans. Jägewesti! (Musu.)

Adelheid (liigutatult). Oh, mu armsad
lapsed! (Wõtab mõlemate ümber kinni.)

Nora. Kas sa ka mõnikord minu peäle
mõtelda tahad?

Hans. Jägewesti!

5. stendus.

Endised. Wilhelm.

Wilhelm (tuleb oma toast).

Hans. Jää jumalaga! (Kaisutamine.)

Nora. Jägewesti! (Musu. Järsad üm-
bert kinni hoides seismin. Nuttes.) Oh ju-
mal, jumal!

Wilhelm (vaatleb neid). No noh?! Pagan
wõtku! See on õieti juba -! (Astub ettep.
Adelheidile.) On ta sinust õieti jagu saa-
nud, Adelheid?

Adelheid (rahulikult). Mis sa arwad?

Hans (wabastab emmast Norast).

Wilhelm (näitab nende peäle). Sa tahad
süs neid paari anda!

Adelheid. Wilhelm! Kas sa minust seda
pattu uskuda võid? Ei! (Suureliselt.)

Nemad lahkuvad teineteisest!

Wilhelm (vaatab kõigile kolmele kordamööda
rumalalt otsa). Nemad lahkuvad!! Kui-
das nii?

Hans (õrnalt). Tee abikõrva jutuustas
meile tee õnnetu abiolu oludest. Ärge
temale seda pahaks pange - meie ei tee
seda ka mitte!

Wilhelm (Adelheidile). Sina oled -?

Adelheid (rahulikult). Ükskord oleks ju
Nora õnneti seda teada saanud, ja et si-
nul mitte julgust ei olnud seda temale
ütelda, siis tegin mina seda!

Wilhelm (kohmetult). Noh - ja Nora?

Adelheid (rahulikult). Lahkub temast.

Wilhelm (Hansu kohta). Ja tema?

Hans (rahulikult). Lahkub ka!

Wilhelm (vaatab kõigile kolmele otsa korda-
mööda). Lapsed, kui teie arvate, et teie
mind ninapidi vedada saate, siis eksite
väga!

(Kõik neli nikutavad teineteisele.)

128.
Nora (pahaselt). Papa, see umbisaldus
on piinlik!

Hans (nisama). Haawaw! } (Seda riht
Adelheid (nisama). Hirmus! } sõna kõik
kolm korraga.)

Wilhelm (häas tujus). Noh, hää küll!
Aga seda ütlen ma teile juba ette, kui
tee oma arvamist muudaksite, - sellest
abielust ei saa midagi!

Nora (rõõmsalt). Aga papa, meie ei ta-
ha ju sugugi abielusse astuda! (Kaelus-
tab Hansu)

Hans (ette heites). Meie ei mõtlegi selle põia-
le! (Lundleb Norat)

Wilhelm (rihaselt enesele). Häbemata poisid!
Ma ei usu mitte sõnagi! (Kõvasti) Ma
võin siis rahulikult kodust ära minna,
armas Heidikeene?

Kõik kolm. Päris rahulikult!

Wilhelm. Noh, siis jumalaga! (Hansule
kätt andes, pilgates) Kui meie enam
korku ei peaks saama, noorimees, siis
clage hästi! Tulestage rahel meie maja
enesele meelde! (Kahjuoõnnuliselt) Hehehe
-Tervitage minu poolt oma ema!

Adelheid (wajult). Wilhelm!

Wilhelm (kohmetult). Hrr-jah! Tulge
meid warsti jälle waatama!

Hans. Kui teie lubate, suure häameelga,
mii pea kui wain!

Wilhelm (eneses). Ahah! Häbemota
poiss! (Pohkätt kespels äras.)

6. ctendus.

Adelheid. Hans. Nora. Klara. Char-
lotte. Ferkert. Liis. Maior.

Adelheid (waatab temale järele). Ma ei
saa minna mehe kergemealsusest mitte aru.
Missugune õnnetus oleks meie pääle tul-
nud, kui minul mitte julgust ei oleks ol-
nud tõtt rääkida!

Hans (otseroheselt). Jah, armuline proua,
ma annustan teid!

Adelheid (Kahetsedes). Teie, waesed lapsed;
peate kõige ronnem kannatama — (suru-
tult) isade pattude all!

Hans (nüsama, pääga nikutades). Ja-
jah!

Adelheid (üksisilmi päältwaatajate poole
wahtides, raskelt). See on hirmus lugu!

130.
Kõik kolm (kõrge õhates). See on hirmus
luugu! (Nikutavad, tükk aega ünsilmi
enise ette vahtides)

(Wäikene waheaq.)

Adelheid (ohkab, teise häälega). Millal
tahate teie reisida?

Hans. Ma arwan - täna lõuna ajal.

Klara (tuleb pah. p. keskelt, käes kiri,
mis Adelheid esimeses waatuses kirjutas,
kwitungi leht tema juures). Wabandage,
proua, siin on üks kinnitatud kiri hä-
rale! (Kirja pääl on 3 tembeldatud mar-
ki ja pääle addressi postimärkus. Kir-
jasoaja põgenenud, otsitakse politsei poolt.)

Adelheid (rahulikult). Is? (Näitab kirju-
tuslana pääle) Pare ta sirma!

Klara (tähtsalt). Siin juures on aiga weel
üks tähekeene alla kirjutamiseks! (Paneb
mõlemad lana pääle.)

Adelheid. Selle järele võib kirjakaandja
pärast tulla!

Klara. Jah, seda võib ta, on ka juba
sagedasti seda näinud. (Jääl rahu-
likult seisma.)

Adelheid. Noh, mis sa siis veel tahad!^{181.}

Klara. Väljas on veel keegi.

Adelheid. Kes siis?

Klara. Üks võõras mees!

Adelheid. Mis ta siis tahab?

Klara. Rõõkida.

Adelheid (teravalt). Kellega?

Klara. Härraga tahtis ta rõõkida.

Adelheid. Minu meest ei ole mitte kodus!

Klara. Ütlesin temale ka juba seda; saäl vastas ta: „Noh, siis teatage minust prouale!”

Adelheid. Kas ta siis mitte ei ütelnud, kuidas ta nimi on?

Klara. Ei!

Adelheid. Siis mine ja ütles, ma lasen tema nime paluda!

Klara. Jah, proua! (Pah. p. keskele ära.)

Adelheid. Hirmus mõistmata inimene!

Nora. Ega ta seda nii pahasti ei mõtle!

Hans. Ei! Minu meelest on see rohkem looduse and!

Klara (ruttu keskelt, tahtsult poole häälega). Proua, proua! Nüüd ma tean, kuidas tema nimi on!

Adelheid. Noh, ^{132.} kuidas siis?

Klara. Meie, Wienist!

Hans (liigutus).

Adelheid (järelmõteldes). Wienist?

Klara. Reisija ühes weiniäris on ta!

Adelheid. Ah mis, meil ei ole midagi tar-
wis! Ütelge temale seda!

Hans. Ah so?

Klara. Jah, proua! (Ruttu pah. p. kesk. äras)

Hans (ohates). Nüüd, armuline proua,
tahan ma jumalaga jätta!

Adelheid (kätt andes). Elage hästi! Mul
on väga kahju, et teie känd lõunaks
mitte meile jääda ei wõi! Ehk wõtate

Klara (ruttu keskelt, saladuslikult ja
tähtsamalt, kuisime). Proua! Proua!

Adelheid. Täewas, kuidas sa
inimest chinatada wõid!

Hans. Noh?

Nora. Ah!

Klara. Wabandage, proua, aga see
inimene ei taha sugugi ära minna!

Adelheid. See on häbemata - nii pääle-
tungiwalt!

(Korraga)

133.
Klara. Jah, muidugi - seda ta orwaska!
Adelheid (inestades). Mis?

Klara. Temal olla teiega tarwis rääkida,
järelegi tungivalt!

Adelheid (mõlemate poole kahe vahel vaada-
tes). Jmelik! (järelmõteldes) Kas teid -
vii ka esotsa minu mehe tuppa; see tuleb
vist ka varsti ja võib temaga siis ise
viendada!

Klara (tahab ära). Jah, proua! (Põrkab
tagasi) Huh!

Charlotte (ruttab sisse, käetaskus pilt, taga-
si hõikades). Tule aga sisse, häbened vist!!

Zenkert (väga rõhutatult, häbelik kumardus,
palub tassa). Aga Lotte!

Charlotte. Wait! (väga lohkesti) Tere, tere!
(Adelheidile nätt andes.)

Adelheid. Tere lõunast! Mis teil siis on?

Hono. Tääl on wälk sisse lõõnud!

Nora. Waen õnu!

Klara. Ai, wai! See saab tublisti!

(Pah. Nätt keskele äras)

(Waheseg.)

Kõik (waatavad Zenkerti poole).

(Kõnraofas)

Zenkert. Pere lõunast!

Charlotte Wabandage, armast Neuenhof!
(Hõlbliselt vihane) Aga seda pean ma
teile näitama!

Adelheid. Mis siis?

Charlotte. Ah, seda on ju raske uskuda!
(Näitab pilti, käetaskust võttes) Waadake
õmeti, mis see wana pature mineku kodu
on toonud!

Zenkert (tõmbab teda käiksest). Aga Lotte

Charlotte. Noh?

Zenkert. Aga sa õmeti - ?

Charlotte (valjult). Wait! (Näitab pilti)
Sõjal ta on!

Adelheid (üht pilku pildi peäle heites). Ah,
see - pfui, härra Zenkert!

Nora (indishimuliselt). Näita õmeti, tädi!

Adelheid (nagu üleval). Nora! See ei ole
mitte sinu jaoks! Mine oma tuppa!

Nora (pikki nööri tehes). Aga määma!

Adelheid (teda köitpidi wies). Ole nü häi-
oma tuppa! (Läheb äras)

Hans. Mis hirmus pilt teil siis sõjal on?

Zenkert. Aga Lotte! Aga sa siis õmeti

sellele nooremehel - ?

Charlotte. Just! (Näitab pilti) Lähre, vaadake, kas ei ole see tüdruk häbemata, enimast nii ilus wõtta lasta?

Hans (tunneb pildi ära). Ah, seda ma ju tunnen!

Charlotte. Tee tunnete seda tüd-
rusekut?

(Korrakas)

Zenbert. Ah sa teadwas!

Hans. Muidugi tunnen ma seda pilti!

Hoik. So-oh?

Hans. See on ju üks Barrison!

Charlotte }
Zenbert } Barrison?!

Hans. Üks neist wüest öest, kantsija
Kovacheri joogimajast!

Charlotte (imestusega). Wüis öde?! Ja sina
oled minule ainult ühest jutustanud! Kus
süü need teised weli on?!

Hans (Korwale tagapoole minnes).

Zenbert. Täewas!!

(Korrakas)

Hans. Täiõl olen ma ilusa supi
keetnud!

Charlotte! wihaselt pilti Zenberti ninna all

136.
wiibutades). Kus teised neli on?!

Adelheid (tuleb pah. poolt).

Zenker. Aga Lotte - Kodus tahan
ma - (lähewad pah. poole keskele.)

Charlotte. Teised neli?! (Kordab „teised
neli“ mitu korda; ära keskele.)

Adelheid (inestades). Mis sellel nass-
terahwal on?!

Charlotte (näites inestega). Teised neli?!

Hans (nawatades). Wist natukeine
armukade!

Adelheid (mitte rahul olles). Luidas wõib
süeti nii olla? Nusugused wana
inimesed!

Klara. Proua! Proua!

(Pärse etteaste kuni major Rhodeni
tulekuni wäga ruttu.)

Adelheid. Mis siis jälle on?

Klara. Meier lähew rahutuks!

Hans ja Adelheid (waatawad teine-
teisele otsa).

Klara. Ta ei taha enam oodata, ta
tahab teiega nelja silma all rääkida.

Adelheid. See on aga süeti -!

137.
Klara. Ta ütleb, asi olewat hirmus tähtis!

Hans (inestades). See on õieti imelik!

Adelheid. Ma ei tea mitte - ma hakkam
järis kartma!

Hans. Kui teie soovite, armuline proua,
jään ma lähedale!

Adelheid. Ah ja, see oleks minuile väga
armas!

Klara. Teie võite umast korridorist põial
kasti taha ära peita.

Hans. Ah, kus?

Klara. Siäl on ka veel püss!

Hans (nauides). Mis siis veel! (Adelheidile)
Ma seisan väljas, ja kui see inimene koht-
laseks läheb, siis kutsuge mind! (Pab. p. kesk. ära)

Adelheid. Ma tänan teid! (Klarale) Lase
see härra sisse tulla!

Klara (tahab pab. p. ära).

Adelheid. Aga siält õieti! (Näitab par. p.)

Klara. Jah, proua! (Ahvab ukse par. p.)

Palun väga, härra Meier! (õra minnes)

See tähendab, kööginõu hoian ma käe
järealt!

138.
7. etendus.

Adelheid. Major.

Major (50 aastane, kannis paljapäraga, veinist punane nägu, lühidalt soldati viisi, aga väsakalt, närviline ja umbusklik, kõvad hääled ei ole kohased; omatahepaal nõobkaugus, teatri pikksilm rihtmaga kaelder, jikk must kumb seljastagumises toskus-revolver. - Tumm kumardus; paneb oma tornkübara ukse kõrvale tooli peäle). Tore lõunost!

Klaara (poh. poole keskele ära).

Adelheid (kerge kumardus, istuda poludeo).

(pohedeg.)

Adelheid (küsides). Herra Meier - ?

Major (pohetele näakesid, tõuseb püsti).

Palun wõkandada - (kumardus.) Major Rhoden! (Jstuh.)

Adelheid (imestusega). Major?

Major. Jah! Weinikaupleja - see oli ainult kawaluse pärast!

Adelheid (nagu ülwal). Kawaluse pärast!

Major (ruttu). Muidugi! Ei minu noea.

139.
ega minu naene ei tohi mitte aimata,
t ma neid taga ajan!

Adelheid (nagu üleval). Taga ajate?

Major. Jah! (äritatult) Ma ei ole
mitte umbusklik, aga üleila ütles mi-
nu naene päris ootamata, tema tah-
ta Pragasse sõita.

(Wäikene wahaeq.)

Adelheid. So - so! Aga mis see siis minule -

Major (ruttu, wõiga karwupoält jutusta-
des). Wabandage, armuline proua! Aga
- kui ta ütleb - tema sõidab Pragasse -
pean mina uskuma, ta sõidab Wieni -
Ta ei sõitnud aga ei Pr. gosse, ega
Wieni, ta sõitis siia! - Miks ta siis
waletab? Mis?

Adelheid (osawõtmata). Ma ei saa sugu-
gi aru -

Major. Mina ka mitte! Tema tarwitas
ettekäännet, tema tahvat meie pojale
wõõrsile sõita -

Adelheid (nagu üleval). Jah - ja siis -?

Major. Ta käis katema pool! Kuidas
see teie meelest on? Mis?

140.
Adelheid. See on temast ju wäga kena!
Major. Wäga kena? Siis sõitsivad ne-
mad koos siia. See on ometi kahtlane? Mis?

Adelheid. Noh, ma ei tea mitte -

Major (äritatult). See on kahtlane! -
Mis otsisivad nemad siin teie juures?
Mis?

Adelheid (imestades). Minu juures?

Major. Jah! Tema oli ometi eila minu
pojaga siin - umbes kella viie ajal!

Adelheid (järel mõeldes, häkitselt). Hel-
dekene! See naisterahvas on teie abikaad-
sa?

Major. Mis teil on? Mispöie ebamõistat?

Adelheid (rahulikunnolt). O - mina - imes-
tan wäga! Minul ei olnud aimugi, et
teie proual ka mees on! (Lahkelt). Teie
lete siis teda pärast ära wõtnud?

Major. Kuidas nü - pärast?

Adelheid (kohmetult). Noh, ma mõtlen
pärast! Siis kui - ühendus minu me-
hega juba lõppenud!

Major (nagu üleval). Temal oli - teie

mehesõbrusest? 141.

Adelheid. Heldenid aeg! Nad olivad ju
nii hästi kui - kihlatus!

Major (vahaselt). Siin ei ole mingisugust
kahtlust - tema see on!

Adelheid (kartlikult). Mis teil on?

Major (kargab püsti). Ma olen teda
leidnud! Teda - keda ma juba hulka aas-
taid otsin!

Adelheid (tarretatult). Minu meest ot-
site teie?

Major. Teda jah, proua! See wõelisk petis,
kes teda lubas ära wõtta, temalt ka wa-
randuse ära pettis - ja siis jäljeta kadus!
Päiale selle oli see onnetu naesterahwas
surmitud minule tulema!

Adelheid. See on ju kindel!

Major. Aga häda temale! Pistoli ette
peab ta mul tulema!

Adelheid (kargab püsti, ahmatatult). Mu
jumal! Siinult mitte lasta!

Major. Siinult pistoliga wain ma oma armu
jälle puhtaks josta! (Kõnnib edasi tagasi.)

Adelheid (aritatult, ruttab talle järele). Härra

142.
major! Ma palun teid, laske minewik
mabamactud olla! Oh, mu jumal, mu
jumal! Seda õnnetut juhtumist peab
ju weel hääks teha saama!

Major (jaab seisima, häkitselt umbuskli-
kult). Õnnetut juhtumist? - Proua!

Adelheid ärge nimetage asja halvemalt,
kui ta on! Mõtelge, nad olivad noored,
kuumawerelised inimesed - mida weel
hääks teha võib - seda peab tegema!

Minu mees peab lapse amelikult kasu-
pojaks wõtma!

Major (tarretanult). Lapse?! - Kasu-
pojaks wõtma?!

Adelheid. Muidugi! Tõepoeg ei pea mit-
te tema süü pärast - omda wõnemat
süü pärast kannatama!

Major. Minu - poeg?

Adelheid. Jah! See tähendab öieti tema
poeg!

Major (hääleta, hoiab toolidest kinni).

Adelheid. Tõepoeg on ju öieti tema poeg.

Major (tulises wihas). Ah! Kas see weel
Kõnnus hõbematus! Seda ei ole ma ju

siuguji teadnud! 110.

Adelheid (shmatanult). Helde jumal!

(Jooseb Wilhelmi too poole)

Major. Kus see vilets-on on?! Ma kägis-
tan ta ära!

Adelheid. Mis olen ma teinud?!

Major (tahab teda tagasi hoida). Pidage,
proua! Jäage siia, nii ei tohi teie mitte minna!

Adelheid (ära tuppä). Laske mind! (Skuldub,
kuidas üks rüüvi lähel.)

8. etendus.

Major. Hans. Klara. Sis Wilhelm.

Major. Jäage siia! (Käpatab ust) Ma
palun teid, proua, ma pean teid selgust saama!

(Süü pööre väga rutuline mäng.)

Hans (tuleb Klaraga pak. p. keskel). Mis
siin siis õieti on?

Klara (vaatab kartlikult üle tema õla).

Kas ta juba surinud on?

Major (pöörab ümber). Ha!

Hans. Oh sa taevas!

Klara (kärjatab). Ah!

(Väikene vahepeeg.)

Major. See on kuri südäimetus!

144.
Hans (tõukab Klara ära). Minge äga,
Klara! Seda härrat ma tunnen.

(väikene vahepeeg.)

Klara (ära).

Hans. Papa, ma ei saa mitte aru -

Major. He?

Hans. Kuidas sa siis oled saanud!

Major. Tule teile vist ootamata, mis?

Hans. Ma tean kõik, papa!

Major. See koh! Terve maailm teab minu
häbi!

Hans. Äga papa, sa ei pruugi ju selle
loo pääle nii kurvalt raadata!

Major. Pean ma siis teema pääle kui
nalja pääle raatama, mis?

Hans. Oled sa juba proua Neuenдорffiga
kõik lõpuni ära rääkinud?

Major. Täiesti!

Hans. Siis on parem, kui meie nüüd läheme.

Major. Sa ruttad ju väga!

Hans. Mõtle õnneti, kui härra Neuenдорff
sind siit leiaks, siis tuleks tingimata
suur skandal!

Major (vahaselt). Seda ma just tahan!

Hans (kartlikult). ¹⁷³ Jumala pärast, sa
oled praegu väga äritatud, ma mõistan
ju seda väga hästi - rääkimine poona
Neuendorfiga on sinu pääle väga mõjunud.
Major (pühib oma otsasist). See on küll
vist nü!

Hans. Mul on sinust kahju! Aga kõik
võib ju veel häaks saada! Õna annab
sinule andeks!

Major. Õna? Minule? Ma usun, sa hivi-
vitad veel oma vana isa üle, mis?

Hans. Aga papa! Õna on ju sinule
alati armastaja naene olnud!

Major. Olnud! Ja! - Ma loesen ennast
lahutada! (Lammub dasi tagasi.)

Hans (väga kohkunult). Tereväne isa!
(Vahib pääd raputades temale otsa.) Tä ar-
mastab seda naesterahvast vist päris pöö-
raselt!

J. etendus.

Endised. Wilhelm. Klara.

Klara (avab pan. p. Kestel ukse). Waadake
aga ainult ette! (õras)

Wilhelm (tuleb, meeliga kõvasti). Ah mis,

146.
ma ei ialgi ühte arveisijat kartanud!
(Pareb ukse kinni)

Hans (raugis tades). Jsa, keegi tuleb!

Major (vahaselt). Ma ei ole mitte enam
sime isa! Otsi enesle kedagi teist ru-
molat, kes sine isa tahab olla!

Wilhelm (Koputab Hansule öla pääle). Noh
jätke seda härrat, kui ta mitte ei taha!

Hans (kohmetult). Härra Neuendorf -!

Major (Wilhelmi kallale). Ah?! Siis teie
olete see??

Wilhelm (inestades, siis rahulikult). Jah,
mina olen see! Mulle ei ole oga midagi
tarwis!

Major (äritatult, pilgates). Kui rõõmus
ma olen, teiega ometi kord tuttavaks
saada!

Wilhelm (rahulikult pilgates). Ja mina
weel! Aga ma ei osta mitte midagi!

Major (värisedes). Oma terve eludag
olen ma jannunud -

Wilhelm (torkavalt). Seda on juba
näha - (tasemalt) teie ninast!

Major - Selle silmapilgu järel, kus

144.
ma teid, wiletsat, oma pistoli ette saan!
Wilhelm. Teie tahate ütelda - oma hirmu-
krija ette? - Ja siis eksite teie, minu nimi
ei ole mitte wilets, waid Neuendorf, härra Meier!
Major. Mis Meier, Meier -!

Hans. Teie eksite -

Wilhelm. Ma tean ometi, kuidas minu
nimi on!

Hans. Teie märgite minu isaga!

Major. Ja - ah!

Wilhelm (naerdes majorile). Teie, tema isa!?
Lada ei usu teie ju isegi mitte! Just niisa-
ma hästi võisid minna tema isa olla!

Major (rihaselt). Teie julgete mind teosta-
da, mis?!

Wilhelm. Minule ei saa teie ometi selgeks-
teha, et see teie poeg on!

Major. Teie tunnistate siis üles, et teie
tema isa olete?

Hans (müelt ära heites). Müüd lähem ma
ema järele! (Paks p. Keskele ära.)

10. ständus.

Endised, ilma Hansuta.

Wilhelm (üks silmapilk nagu kohmetu). Ei -

Kuidas ma siis seda võiksin!

Major (õhvardades). Ma summin sind, sa vilets!

Wilhelm. Lõul oleksin ma uudis hirmuline!

Major. Tõie tulite minu ja kahewõitlusle!

Wilhelm (käärrib käiksed üles). Jah, muudugi! Tulge aga ette!

Major. Nimetage oma kaemehi!

Wilhelm. Mis teie siis õieti tahate?

Major. Maha lasta tahan ma teid!

(võtab revolwori taskust, sihik tema peäle)

Wilhelm (häristujus). Ärge tehke rumalusi!

Major. Armetu argpüks! Seda sa

pead näha saama! Seisa, vilets!

Wilhelm (peidab enmost mööblite taga ära).

Major (ajab teda taga).

Wilhelm. Sululge, pange see riist ära!

Kui ta laetud on, võiks veel suur õnnetus juhtuda!

Major. Üks meist peab oma elu jätma!

Wilhelm. Jätke teie aga - mind rahule!

Major. Ma lasen sind maha!

Wilhelm. Minge põrgusse! Appi! Appi!

149.
11. etendus.

Endised. Klara. Nora. Adelheid.

Nora (pah. poolt). Mis siis sünon? (Karjatab, jookseb ära)

Klara (pah. p. keskelt, luid kõies). Mis see siis tahab? — (Karjub.) Huh! (ära jookstes)
Politsei! politsei!

Adelheid (jookseb Wilhelmi toast väljas astub tema ette, laotab kaitstes käed laialis. Ei, teie ei tohi teda mitte surmata, hirmus inimene!

Major (laseb revolvi maha rajuda). Lõhju!

Wilhelm (värisedes). Elukardeta värisija!

Major (pistab revolvi taskusse, Wilhelmile).

Ma ootan teid homme hommiku vara kell 5 linna värava taga! (Läheb.)

Wilhelm. Läh! võite teie kauda oodata!

12. etendus.

Endised. Hans. Gisela. Nora.

Gisela (pah. p. keskelt, Hansuga).

Major (jäab Giselat nähes seisma, kõrvale pobrates). Ha! Tema!

Gisela (paneb käed puusse ja vaatab oma mehe peäle). Utle mulle oleti mis kära sa sünon teed?! Karjud sünon nagu oleksid sa

150.
arust ära! Mis sa siin äieti tahad?

Major. Esiti sinu armusele ehkühmalt
kustutada, ja siis sinust ennast lahutada
lasta!

Wilhelm. See on pääst segane, päris sega-
ne!

Flans. Aja armus isa—!

Major (hõnksab teda emale). Minasi ole
mitte sinu isa! (Wilhelmile pääle näidates.)

See saäl on sinu isa!

Wilhelm. Täewas! See ei ole siis mitte äri-
uisija?

Fisela (rihaselt pääle karkides). Mis ru-
malusi sa saäl suust wälja ojad? Teed
neid mõlemaid naeruwääriliseks! Kas
ul häbi ei ole?

Major (kaltsutatult). Wõi sa salata,
et see mees sinu noore armukene on olnud?

Fisela. Mis salata! Seda inimest olen
ma eila sinest korda näinud! (hõpitselt

Wilhelmile) Ja?! wõi ei?!

Wilhelm (karjub). Ja!!!

Adelheid. Ja?! — Sa tunnistasid aja minu
le üles—

Gisela (kirjalt). Siis õnta valetanud!
Wilhelm. O-oh!

Adelheid. Ja-aga siis ei või see noormees
ju mitte sinu poeg olla?

Wilhelm. Ei ole ka mitte!

Gisela (pahaselt). Noh, olge nü hääd!

Hans. Siis võime meie ju teineteist ära rötta?

Wilhelm. Minugipärast!

Hans. Hurraa! Nõra!

Nora. Minu Hans! (Haisutus)

(Kõik neli lähewad tahapoole.)

Adelheid (tõmbab Wilhelmi par. p. ette, kassa).

Wilhelm! Siis ei ole see kõik mitte tõsi?

Wilhelm! Kus su poeg on?

Wilhelm (kawalasti). Aga Adelheine, seda
sa tead ju isegi! Lina kirjutasid ju tema-
le! Ma ei saa mitte aru, kuhu tema õieti
jäab? Ta oleks juba ammuugi teateid em-
sest saatma pidanud!

Adelheid (meelde tuleta des). Ah jah! Üks
kiri on ju sinule tulnud!

Wilhelm. So? Kus siis?

Adelheid (tahab temale kirja anda). Tääh! - Aga
see on ju minu käekiri! See on ju minu kiri
temale! -

152.
Wilhelm (imestusega). Ah, mine! Tõesti! -
Näita siis! (waotad teda Markuse posti
päält! (Loeb). Kirjasaaja põgenenud! Po-
litsei ajab teda taga! (vihaseilt) Oh!!
Adelheid (ehmatamult). Täewani isa!

Wilhelm (pahaselt). See lõikel lüüde! (Awaab kirja)

Majori. Mis tal on?

Hans. Aga äiapapa?

Nora. On midagi juhtunud, papa? } (Ruttu
Koos rää-
Kides)

Mis sul on?

Isida (Ruttu). Mis on siis juhtunud? (Kõik tu-
lewad ette)

Wilhelm (silma kirjalikult). Minu poeg on
kirjategija! (Raha ümbrikust wõttes)

Adelheid. Näed sa! Selle juures on need Karpa-
tide mäed sündi! Tema üles ei tohi sa mitte
pahanäda!

Wilhelm. Mis?! Ma saalgan ta ära!

Adelheid. Wilhelm! ära ole mitte wali tema
wastu - ta on sinu liha ja veri!

Wilhelm (pathosega). Minu poeg ta enam ei ole

Adelheid. Siis räägivad inimesed ja ütlevad
sina oled -

Kõik. „Rongaisa“!

(Esimes)

